

1 nosio sam uniformu Jugoslavenske vojske. Nisam 1990. bio rezervni oficir. Bio
2 sam to nominalno, ali nisam bio u ulozi rezervnog oficira.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu.

4 O: Ja sam bio profesor u srednjoj školi.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Dobro. Jako dobro. Pošto je to
6 slučaj, možete li onda reći nešto o pitanju uniformi koje su nosile rezervne
7 snage JNA u to vrijeme, zato što je to ono što od Vas želim čuti.

8 O: Dobro, dobro. Rezervne uniforme JNA bile su sivomaslinaste boje, a na
9 kapama je bila zvijezda petokraka. To je bila osnovna oznaka.

10 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. Znači, nije bilo
11 nikakve druge oznake? Nekakvog znaka ili...?

12 O: Bila je oznaka na ramenima, ako je neko imao čin. A obični vojnici
13 nisu imali čin.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. Hvala. Koliko se dugo
15 takva uniforma nosila kao uniforma?

16 O: Pa, u početku mnogi ljudi nisu imali nikakve uniforme. I ta uniforma
17 je ostala do kraja kod nekih vojnika. Kasnije se promijenila u maskirne
18 uniforme, one šarene.

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ja bih željela da Vam postavim
20 jedno drugo pitanje. Vi ste spomenuli: "U početku smo htjeli kulturnu autonomiju
21 i referendum o tome". A šta je tačno kulturna autonomija i šta bi ona trebalo da
22 uključuje? Molim da to kažete Vijeću.

23 O: Kulturna autonomija bi podrazumijevala da se nastava izvodi na
24
25
26
27
28
29
30

1 srpskom jeziku, da pismo bude ćirilica i da lokalna vlast bude sastavljena od
2 ljudi koji tu žive, a ne da dođu sa strane. Mislim, čak i to je bilo važno,
3 mislim. Mada kulturna autonomija podrazumijeva uglavnom obrazovanje, obrazovni
4 sistem i običaje i tako dalje.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Sada bih željela - oprostite
6 zbog mikrofona - sada bih htjela da se vratimo na pitanje barikada i Vašeg
7 nezvaničnog položaja vezano za barikade o čemu je sudija Hoepfel s Vama
8 razgovarao. Vi ste ranije rekli u svom iskazu da se situacija izmakla kontroli i
9 da ste Vi tu kontrolu ponovo uspostavili. Međutim, niste naveli u potpunosti i
10 tačno šta je učinjeno kako bi se postavila i uspostavila kontrola. Zato bih
11 zamolila da budete eksplicitniji i da mi kažete šta je bilo učinjeno u vezi sa
12 onim šta ste Vi nazvali kontrolisanjem situacije.

13 O: Mi smo organizovali ljude i zadužili određene ljude u selima da vode
14 kontrolu -

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A to znači?

16 O: A to znači da smo zadužili ljude iz Srpske demokratske stranke da
17 kontrolišu situaciju na svakoj barikadi. Znači, svaka barikada mogla je imati
18 četiri - pet ljudi prisutnih, i jedan od njih je bio odgovoran da se ništa ružno
19 ne desi na barikadi. To smo mi zvali "aktivisti SDS".

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Kada kažete: "Ništa se nije
21 dogodilo", a šta se prije toga događalo što ste željeli da stavite pod kontrolu
22 i da prestane da se događa?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ja sam išao lično, lično sam išao da se pusti jedan...jedna kola da
2 se puste stranih turista. Ti strani turisti su se vrtili u krug, nisu mogli da
3 izađu iz Krajine. I u toj situaciji ja sam lično išao i naredio da moraju da ih
4 puste da idu prema Lici, prema Zagrebu.

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] O tome ste nam već ranije
6 rekli. Da li je bilo išta drugo? Ili je opseg samo ono što ste nam rekli ranije
7 i šta ste rekli sucu Hoepfelu? Zato što sam ja mislila da je bilo nešto više što
8 je trebalo staviti pod kontrolu. A, molim Vas da ne ponavljate ono što ste već
9 bili rekli.

10 O: Dobro, u redu. Ali nije bilo mnogo tih situacije, nego smo računali
11 da mogu da se ponove. A da se ne bi ponovile, onda smo morali dati uputstva.

12 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Sada ću Vam postaviti sljedeće
13 pitanje: a zašto niste uklonili barikade i naredili ljudima da se ni na bilo
14 koji način ne upliću? Zašto im niste rekli: "klonite barikade"? Zašto niste taj
15 stav zauzeli?

16 O: Pa nismo mogli to zauzet zato što smo se plašili da će hrvatske
17 policijske snage pokušati da uđu na prostor knin...kninske Krajine.

18 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ali zar Vi niste bili još
19 uvijek u okviru Hrvatske?

20 O: Da, gospođo. Da, bili smo mi u okviru Hrvatske, ali Hrvatska je bila
21 u okviru Jugoslavije, pa nije to poštovala.

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. Hvala, gospodine
23 Macura.

24 Moje sljedeće pitanje je ovo: da li je jugoslavenska federacija imala
25 neki Ustav?

26

27

28

29

30

1 O: Imala je svoj Ustav.

2 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li su u tom Ustavu postojale
3 odredbe vezane za mehanizme prema kojima bi neka opština ili neko područje koje
4 je u okviru neke određene republike mogla da se priključi drugoj republici?

5 O: Tada je moglo biti... doći do takvog organizovanja. I mi smo
6 planirali bili da spojimo Banja Luku i Knin. Dakle, da Krajina bude jedinstvena.
7 Moglo je doći na nekom nivou do zajednice opština -

8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ne. Ne. Molim Vas. Gospodine
9 Macura, pokušajte mi pomoći. Molim da sarađujete sa mnom. Ja nastojim da budem
10 jasna. Vi ste rekli, rekli ste Vijeću, u stvari, da je postojao Ustav. Ja Vas
11 sada pitam da pogledate odredbe tog Ustava i kažete mi da li je u okviru tog
12 Ustava postojao mehanizam da opština iz jedne republike se priključi drugoj
13 republici? Molim da o tome govorite vrlo konkretno.

14 O: Nije, ali mi nismo... mislim da to nije postojalo. Ali je postojala
15 zajednica opština unutar Republike Hrvatske koja nije dozvoljena nama, da se
16 formira.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li je svaka republika imala
18 svoj ustav?

19 O: Jeste /nečujno/.

20 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] I Hrvatska je imala ustav?

21 O: Da. Hrvatska je imala svoj ustav, da.

22 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Dakle, da li je Ustav Hrvatske
23
24
25
26
27
28
29
30

1 sadržavao mogućnost da neka opština ili neko područje Hrvatske bude priključeno
2 drugoj republici?

3 O: Nije.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] U redu. U doba 1992.-1993.
5 godine postojala je vojska po imenu JNA, još uvijek je postojala. Da li se
6 slažete?

7 O: Mislim da jest.

8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A na osnovu sastava JNA, da li
9 je ona u stvarnosti još uvijek bila armija Jugoslavije? *De facto* - da li je
10 bila?

11 O: Pa mislim da su armiju napustili mnogi Hrvati i Muslimani. I da je
12 armija bila tada najviše u sastavu... da su Srbi bili većina u sastavu te
13 armije. Ja ne znam odnose, ali mislim da su mnogi Hrvati napustili u to vreme
14 Jugoslavensku narodnu armiju.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] I praktično govoreći, ona je
16 bila armija koja je bila za koje jugoslavenske republike?

17 O: Ona je bila Jugoslavenska narodna armija i nosila je formalno to ime,
18 ali Slovenci praktično više nisu bili tu i Hrvatska više nije bila tu.

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da li mislite da bi bilo u redu
20 da se kaže da je to u suštini bila srbijanska, odnosno srpska vojska? Ili to ne
21 biste smatrali ispravnim komentaram? Molim Vas da kažete da ili ne i da kažete
22 zašto.

23 O: Da. Pa rekao sam da je sastav uglavnom bio srpski.

24 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Molim Vas samo za jedan
25 trenutak. Mislim da će to biti zadnje pitanje.

26 Oprostite. Spomenuli ste svoj odnos sa Milanom Babićem i njegovo
27 povjerenje u Vas. Vi ste bili njegov prevodilac. Bili ste mu bliski zato što je

28

29

30

1 znao da mu nećete zadati udarac u leđa. Da li se sjećate da ste tako nešto
2 rekli?

3 O: Da. Da.

4 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A ko su bile osobe za koje je
5 smatrao da bi mogle zadati udarac u leđa?

6 O: Pa, on je bio okupljen /?okružen/ i nekim drugim ljudima u koje nije
7 mogô imat takvo poverenje. I to mu se kasnije i osvetilo.

8 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Vi smatrate da je to bilo ono
9 što je išlo na njegovu štetu - pa bih ja od Vas zamolila da mi kažete: ko su
10 bile te osobe za koje je on smatrao da im ne može vjerovati? I koje su bile te
11 koje su mogle da mu zabiju nož u leđa?

12 O: Pa sad, ja ne mogu da nabrojim njih sve, ali oko njega su bili Marko
13 Dobrijević, Dušan Vještica, Drago Kovačević. I oni su se mnogo s njim družili.
14 Ja nisam odlazio na noćna druženja nikakva. Ja sam samo radio posao.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Znači da Vi ne govorite o
16 članovima Vlade ili bilo čemu slično?

17 O: Nisu to članovi Vlade, nego njegovo neko društvo. Ne znam na kom
18 osnovu. U svakom slučaju, bili su članovi SDS-a.

19 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam mnogo, gospodine
20 Macura.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Macura. Da
22 krenemo sa ovom temom koja izgleda da je kod svih nas vrlo popularna, a to su
23 barikade. Vi ste upravo rekli sutkinji Nosworthy, kad Vam je postavljala ova
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanja, rekli ste: "Organizovali smo ljude, davali zadatke ljudima iz Srpske
2 demokratske stranke da kontrolišu situaciju na svakoj barikadi." A kasnije ste
3 rekli da su to bili aktivisti SDS-a. Da li se sjećate da ste to rekli?

4 O: To je isto. *It is the same story.* [simultani prijevod] To je ista
5 priča.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vas pitam da li se sjećate da ste
7 rekli...

8 O: /prijevod engleskog transkripta: "Sjećam se."/

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Takođe ste rekli: "Morali smo da damo
10 određena adekvatna uputstva."

11 Htio bih da utvrdim tko su to "mi" koje ovdje spominjete u tim
12 rečenicama.

13 O: Mislim na nas koji smo bili članovi Kriznog štaba u opštini Knin.
14 Znači, tu je predsjednik izvršnog vijeća, predsjednik vijeća udruženog rada,
15 predsjednik opštine, potpredsjednik opštine. Znači, ljudi koji čine po statutu
16 opštine krizni štab u vanrednim situacijama.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali ti su ljudi takođe davali
18 instrukcije aktivistima SDS-a. Tako ste Vi rekli. Da li je to tačno?

19 O: Jasno, normalno.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znači, u stvari, jesam li u pravu
21 kada kažem da su barikade postavili Izvršni odbor, odnosno Vijeće udruženog rada

22 -

23 O: /u engleskom transkriptu: "Ne, ne."/

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo trenutak, dopustite da završim.
25 Znači, rekli ste da su to bili "mi, članovi Kriznog štaba". I tu ste naveli sve

26

27

28

29

30

1 ovo: predsjednika opštine, zamjenika predsjednika opštine, i sada Vas ja pitam -
2 molim Vas samo da saslušate pitanje - dakle, ove barikade su postavili
3 službenici opštine Knin zajedno u saradnji sa SDS-om. Da li je to tačno?

4 O: /nečujno/ tačno. /prijevod engleskog transkripta: " Ne. Nije tačno."/

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A šta je onda tačno?

6 O: To sam ja već rekao, da su seljaci podigli barikade po selima i da
7 smo mi onda odlučili da moramo da zavedemo neki red u to.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dopustite da Vas podsjetim na ono što
9 ste rekli u vezi s ovim pitanjem.

10 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Oprostite, jeste li rekli "seljaci"
11 ili "sela"?

12 SVJEDOK: Seljaci. Seljaci, ljudi iz sela. *Villagers*.

13 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Znači, to je bilo stanovnici sela,
14 seljaci. Molio bih da se onda to ispravi.

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mislím da je rekao stanovnici
16 sela.

17 SVJEDOK: [simultani prijevod] Ovo je ovdje pogrešno. Oprostite. To su
18 stanovnici sela.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Rekli ste 12. septembra. Sada Vas
20 citiram: "Ja sam vodio poslove na barikadama iz Centra za informisanje." To je
21 bilo na strani 40, red 16. "Morali smo da uspostavimo nekakvu vrstu reda. I ja
22 sam rekao našim ljudima..." Znači, Vi ste vodili posao na barikadama iz Centra

23

24

25

26

27

28

29

30

1 za informisanje. I -

2 O: Sjećam se, da.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A šta ste mislili kada ste rekli da
4 ste Vi vodili posao na barikadama?

5 O: Gospodine predsjedavajući, ja sam bio zamjenik predsjednika opštine.
6 A pošto predsjednik opštine nije bio prisutan u Kninu, ja sam kao njegov
7 zamjenik morao da budem komandant kriznog štaba, po statutu opštine. I u toj
8 ulozi s... ja sam uslovno rečeno bio komandant, da nazovem, komandant barikada.
9 Jer sam preuzeo da to vodim kako treba, da ne dođe do pucanja -

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li bi bilo ispravno da se Vaša
11 aktivnost okarakteriše tako da se kaže da ste Vi inicirali postavljanje barikada
12 u opštini Knin?

13 O: /?Gospodine Moloto/, one su bile postavljene, a mi smo onda htjeli da
14 postavimo red. To sam već rekao. One su bile postavljene. I na tu činjenicu mi
15 smo morali reagovati.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Da Vam onda postavim zadnje
17 pitanje u vezi sa ovom temom:

18 Da li bi onda bilo tačno da se kaže: zvaničnici u kninskoj opštini
19 identifikovali su se i povezali sa aktivnostima ljudi koji su već bili postavili
20 barikade? Da li bi to bilo nešto što bi se moglo prihvatiti kao tačno?

21 O: Gospodine Moloto, mi se nismo identifikovali s njima, nego smo htjeli
22 da ih kontrolišemo. I htjeli smo da održimo referendum, da se mirno provede
23 referendum i da se onda uklone barikade.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali mislim da Vi niste rekli da su
25 barikade postavljene radi izvođenja referenduma, već da se spriječi i blokiraju

26

27

28

29

30

1 hrvatski vojnici da dođu /nerazgovijetno/.

2 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da, to sam rekao."/

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znači, Vi ste onda htjeli da te
4 barikade postoje i da se to sve obavi po redu, onako kako ste Vi smatrali da
5 treba?

6 O: Gospodine Moloto, mi smo htjeli da održimo referendum i računali smo
7 da su policijske snage Hrvatske htjele da oduzmu rez... oružje rezervnoj
8 miliciji, sastavu; da bi mogli da spriječe referendum. I mi smo htjeli onda da
9 barikade uklonimo posle održavanja referenduma.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znači, Vi ste to prihvatili? Drugim
11 riječima, Vi ste se s time identifikovali? Vi ste to ozvaničili?

12 O: Možete Vi to tako da kažete. I mi smo htjeli samo da održimo
13 referendum i da uklonimo barikade.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Na strani 43, istoga dana,
15 12-oga u redu 12, Vi ste takođe rekli: "Tek kasnije je policija preuzela.
16 Barikade su uklonjene, a postavljeni punktovi na nekoliko mjesta."

17 Sjećate li se da ste to rekli?

18 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da,..."/ ... gospodine Moloto.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Moje je pitanje sljedeće: kada je
20 policija preuzela kontrolu?

21 O: Gospodine Moloto, ja sam rekao da sam trećeg dana smijenjen. I ja
22 više nisam imao nikakve veze s barikadama. Ali, kažem Vam, s datumima imam
23 problema. Ne mogu da se sjetim koji je to dan bio kad je policija preuzela
24 barikade.

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vi imate problema sa datumima, je l'?

2 O: [simultani prijevod] Da, naravno. Mnogo je vremena prošlo.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prema Vašem saznanju, koliko su dugo

4 barikade ostale da stoje nakon što je policija preuzela nadzor?

5 O: Nije trajalo dugo. Al' ne mogu tačno da kažem koliko dana. Jer nama

6 je referendum trajao, ne znam tačno, ali otprilike 15 dana. Ali ja ne znam kad

7 je, kad su uspostavljeni kontrolni punktovi policije umjesto barikada.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete li približno reći koliko je to

9 vremena? Rekli ste da je referendum trajao oko 15 dana. Da li bi se onda moglo

10 reći -

11 O: Desetak, petnaest dana.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dopustite mi da dovršim pitanje.

13 O: [simultani prijevod] Oprostite.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim da mi dopustite da završim. Da

15 li bi se moglo reći da su barikade traja... ostale onoliko dugo koliko je

16 trebalo da se i obavi referendum? Plus-minus petnaest dana znači.

17 O: Može biti.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Kakvu vrstu kontrolnih

19 punktova je policija uspostavila?

20 O: Policija je imala svoje ekipe koje su dežurale na određenim mjestima

21 i kontrolisale saobraćaj. Znači, ulaz, izlaz.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro, ali šta su oni radili? Kad

23 kažete "kontrolisali su saobraćaj", zašto je postojala potreba da se kontroliše

24 saobraćaj? Šta su to radili na tim kontrolnim punktovima?

25 O: Jednostavno su dežurali. Dežurali su i kontrolisali ko ulazi ili

26 izlazi u /nerazgovijetno/. Ništa drugo. Da ne bi ušao neko ko nije poželjan, ili

27 tako dalje.

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro, neko ko je nepoželjan bio bi
2 zadržan i zaustavljen na ulazu u Knin. A ko su bili ti "nepoželjni"?

3 O: Ja ne znam da li ih je uopšte bilo, ali mi smo očekivali da može ući
4 neko od hrvatskih, pripadnika hrvatskih snaga policije.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U čemu je bila razlika između
6 policijskih punktova i prethodnih barikada?

7 O: Pa sada više nije bilo balvana na putu, nije bilo drveća, nego su
8 postojale normalne ekipe policijske koje su dežurale na određenim mjestima i
9 vršile kontrolu.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. 13. septembra ste rekli nešto
11 u vezi - nisam siguran da li dobro kažem - sa koridorom u Posavini. Da li je to
12 tačno? Da li se to tako naziva?

13 O: To je na odgovor kad me pitao gospodin tužioc.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A svrha tog koridora, koliko sam ja
15 razumeo, bila je da se spoje sve Krajine u Sloveniji i Hrvatskoj sa Srbijom?

16 O: Ne u Sloveniji.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, da. U redu. Izvinjavam se,
18 izvinjavam se. Dakle, SAO Krajina sa Srbijom.

19 O: Tako je, gospodine tužio... gospodine predsjedavajući. Ne tužioče,
20 *sorry*.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da bi se formirala SAO Krajina kao
22 jedan komad zemlje sa Srbijom?

23 O: Da, gospodine predsjedavajući.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A zašto baš sa Srbijom? Zašto, na
25
26
27
28
29
30

1 primer, samo argumenta radi, ne sa Bosnom i Hercegovinom koja je bila blizu?

2 O: Nije samo sa Srbijom nego i sa Bosanskom krajinom. Jer mi da bismo
3 bili vezani sa Srbijom morali smo imati i Bosansku krajinu. Sad je to pod
4 kontrolom Hrvata koji nikad tu nisu živjeli. Da Vam samo to kažem.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Bosanska krajina je bila u istoj
6 poziciji kao i SAO Krajina u Hrvatskoj, zar ne? Takođe ste želeli da Bosanska
7 krajina bude deo istog područja zemlje sa Srbijom. Zar ne?

8 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da."/

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Otuda i moje pitanje, zašto baš sa
10 Srbijom?

11 O: Pa, gospodine predsjedavajući, ako se zemlja ruši i ako prestaje da
12 postoji, onda mi tražimo načina da sačuvamo sami sebe. Ovako smo istrebljeni iz
13 Krajine. Više se srpska djeca ne rađaju u Krajini, gospodine predsjedavajući. Mi
14 smo tražili saveznike unutar iste zemlje koja se ruši.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. Dakle, Srbija je bila
16 saveznik.

17 O: Trebalo je da bude, ali nisam siguran da je bila.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali tako ste gledali na to? Zato ste
19 želeli da uspostavite kontakt sa njom?

20 O: U tom trenutku, da.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. Moje pitanje je sledeće: zar
22 nije bilo jednostavnije i manje opasno da se prosto preselite u Srbiju i
23 napustite Hrvatsku?

24 O: To smo mi i učinili, ali pod pritiskom sile. Zašto bismo mi napustili
25
26
27
28
29
30

1 kraj u kojem živimo preko hiljadu godina, gospodine predsjedavajući?

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zato što, po Vama, Hrvati nisu želeli
3 da budete tamo. Pretvorili su Vas u manjinu, ako sam dobro shvatio Vaše
4 tumačenje njihovog ustava, oduzeli su vam vaš status naroda.

5 O: /nedostaje simultani prijevod/

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zašto onda ne biste otišli tamo gde
7 biste bili priznati kao narod? Dakle, trauma bi bila manja za sve. I za vas i za
8 Hrvate i za sve druge.

9 O: Gospodine Moloto, trauma je užasna i sada. Ja ne mogu ni grob svojih
10 roditelja da posjetim.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To razumem. I upravo kada suosećam sa
12 tom traumom postavljam Vam ovakvo pitanje. Da ste uradili ono što ja predlažem,
13 onda možda ne bi bilo takve traume, ni na jednoj ni na drugoj strani. To je samo
14 pitanje.

15 O: Gospodine Moloto, ako mene lično pitate, ja sam 1977. godine dobijao
16 radno mjesto i stan u Beogradu, ali mi nije padalo na pamet da odem iz Knina.
17 Gospodine Moloto, možda Vi to ne shvatate, ali mi smo vezani za svoje tlo i za
18 svoje pretke i za svoju tradiciju i za svoju istoriju. I mi nismo jednostavno
19 mogli da se odvojimo od toga. A Vi ste u pravu, moglo je biti lakše.

20 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Izvinjavam se. Rekli ste da Vam je
21 1977. godine bio ponuđen posao. Da li ste mislili na 1987. možda?

22 O: 1977. *Thirty years ago.*

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Shvatam da ste bili vezani za svoje
24
25
26
27
28
29
30

1 tle i osećanja koje imate u vezi sa svojim precima, i sve to. Samo pokušavam da
2 sve stavim u određenu perspektivu. Ali možda pre nego što to i uradim da Vas
3 upitam nešto drugo: gdje sada živite?

4 O: Ja živim sada u Beogradu, a prodao sam kuću kod Biograda na Moru.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. Znači, Vi ste sada u Beogradu.
6 E pa ono što ja kažem je sljedeće: niste više u Kninu, ali posle ove patnje.

7 O: /prijevod engleskog transkripta: "Ne. Nisam."/

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A ja Vam sugerišem da ste od samog
9 početka odmah otišli pravo u Beograd, kao narod biste bili u Beogradu, ali bi
10 barem ta patnja bila izbegnuta.

11 O: Pa Vi ste u pravu. Ali to nismo mogli tako razmišljati.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. U redu. Takođe ste rekli, sada
13 prelazim na jednu drugu temu.

14 Gospodine Milovančeviću, mogu li da Vas zamolim da govorite tiše jer
15 inače upadamo jedan drugome u reč.

16 Takođe ste u prilikom svedočenja rekli da su Hrvati u Hrvatskoj, nisu
17 mogli pravno, politički ili čak i u moralnom smislu da se odvoje jer su Srbi
18 imali pravo veta. Da li se sećate toga?

19 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da."/

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li podjednako važi da stoga je
21 trebalo da Hrvati stave veto na formiranje SAO Krajine? To su dva naroda koja
22 ste Vi nazvali narodima, sa statusom naroda koji su jednaki.

23 O: Da. Gospodine Moloto -

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li biste rekli da?

2 O: Mi smo igrali, da kažem igrali smo šah crnim figurama. I mi smo samo
3 reagovali na akcije Hrvatske. Jer ona je htjela da se odcijepi od Jugoslavije, a
4 mi smo onda htjeli da se odcijepimo od Hrvatske. Jer smo ustavni narod bili u
5 Ustavu Hrvatske. I to u dva rata preveli Hrvatsku u pobjednika.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li razumem da Vi sada kažete oko
7 za oko? Da li kažete da dve pogrešne stvari mogu da učine jednu ispravnu?

8 O: Nisam siguran da je tako, al' mi, mi smo morali da se branimo nečim.
9 A imali smo ustavno pravo na to.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Razumem šta tvrdite, ali samo
11 odgovorite na moje pitanje. Da li Vi kažete oko za oko?

12 O: Gospodine Moloto, ja ne bih nikad ratovao da je mene pitalo.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da. Ali ukoliko neko povede rat
14 protiv vas, onda ćete vi ratovati? Dakle, oko za oko?

15 O: [simultani prijevod] Dobro. Ako Vi tako kažete.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ne. Ne kažem ja to, nego Vas pitam da
17 li Vi tako kažete. A ako se ne slažete sa mnom, onda se nemojte složiti nego
18 nemojte da mi kažete: "Ako Vi tako kažete." Ne svedočim ja, ja postavljam
19 pitanja.

20 O: Mislim da svako ima pravo na samoodbranu.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vidite, Vi kažete - i rekli ste to
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 više nego jednom prilikom - Srbi su imali pravo veta na izdvajanje Hrvatske. Sad
2 ja Vas pitam da li je trebalo i Hrvati da imaju pravo veta na formiranje SAO
3 Krajine? A Vi sad kažete: "Ne. Oni ne bi trebalo da imaju to pravo." Da li je to
4 ono što Vi sada kažete? Da oni ne bi trebalo da imaju pravo veta na formiranje
5 veta SAO Krajine, ali Srbi bi trebalo da imaju pravo veta na izdvajanje Hrvatske
6 iz Jugoslavije. S toga što -

7 O: Govorimo o Jugoslaviji. Mi nismo htjeli da se Jugoslavija ruši kao
8 država, a ona je srušena mimo međunarodnih sporazuma. Nepovredivost granica, ima
9 Helsinški sporazum o nepovredivosti spoljnih granica države. A ovdje je došlo do
10 obrta gdje su unutrašnje granice države proglašene nepovredivim - što nema veze
11 s međunarodnim pravom.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Razumem taj argument vezan za
13 međunarodno pravo. Sve što Vas ja pitam jeste šta su Srbi i Hrvati kao
14 konstitutivni narodi u Hrvatskoj imali pravo da urade? I šta su mogli da urade?

15 O: Imali su pravo na samoopredelenje. A ako su Hrvati imali, imali su i
16 Srbi.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dozvolite mi da postavim pitanje. Sve
18 što Vas pitam je sledeće: ukoliko su Srbi imali pravo veta, da li su onda i
19 Hrvati imali pravo veta? Nisam li u pravu?

20 O: U pravu ste.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, da li biste onda rekli da su
22 oni imali u potpunosti pravo da spriječe formiranje Krajine?

23 O: Ovde je problem secesije u pitanju, gospodine Moloto.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. Ako mi samo dozvolite još
2 jedan trenutak. Rekli ste mi malo ranije da se ne snalazite baš dobro sa
3 datumima. Ustvari, ovo ste tvrdili sve vreme svog svedočenja, sećate li se?

4 O: /nerazgovijetno/ /prijevod engleskog transkripta: "Nisam..."/
5 ...mislio da će biti pitanja tako postavljena.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Stvarno. Stvarno. Dobro, prihvatam
7 to. Ali ima nečeg, međutim što ne razumem. Kako to da ste tako sigurni u vezi sa
8 datumom 17. august 1990.? Da li hoćete da protivrečite - mogu li samo, molim Vas
9 da dovršim pitanje?

10 O: [simultani prijevod] Da. Da.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, u stvari, hoćete da protivrečite
12 izjavi gospodina Martića u kojoj on kaže da je on lično preuzeo kontrolu nad
13 barikadama 17. augusta 1990. A Vi koji se slabo sećate datuma - pošto se niste
14 setili ni jednog drugog datuma do sada - kako to da se sećate baš ovog datuma?

15 O: /nečujno/ nisam sjetio ni jednog datuma, a drugo, referendum je bio
16 zakazan za 19. augusta. To je bilo svuda po Krajini. Prema tome, tog datuma se
17 odlično sjećam zato što smo mi radili na organizovanju referenduma. A dva dana
18 uoči referenduma bio je upad u, u Benkovac, pa pokušaj upada u Obrovac. Prema
19 tome, jasno mi je to da je to 17. A gospodin Martić nije mogao biti isto vreme
20 nadležan za barikade kad i ja. Nego kad sam ja smijenjen, onda je mogao da dođe
21 da vodi barikade.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znae šta, gospodine Macura.

2 O: [simultani prijevod] Da.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Svi ovi događaji o kojima Vas pitamo,
4 kao i datumi za koje kažete da ne možete da ih se setite, takođe su se dogodile
5 u kontekstu drugih stvari koje su se dešavale, ali Vi se ipak toga ne sećate.

6 O: /?Gospodine/ Moloto, ovo je bio istorijski datum. Mi smo računali da
7 je ovo istorijski datum za Krajinu. Jer SAO Krajina je tada bila praktično crkva
8 u kojoj smo mi molili nekog svoga boga.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kako znate da je to bilo dva dana pre
10 tog istorijskog datuma, a ne tri dana ili četiri dana ili deset dana ili jedan
11 dan pre? To je bio istorijski datum, a svi događaji su takođe bili veoma
12 značajni i istorijski, o kojima mi ovde govorimo. Kako to da se sećate baš tog
13 jednog datuma i toliko čvrsto tvrdite to kad svi ostali datumi -

14 O: Gospodine Moloto, 19-og je normalno narod izišao na glasanje da glasa
15 o referendumu. Prema tome, toga se odlično sjećam. Narod je dolazio u povorkama
16 da glasa. I bilo je novinara, mnogo novinara iz cijelog svijeta. I ja sam morao
17 da držim konferenciju za štampu za svu silu novinara.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali Vaše sećanje je potpuno u
19 suprotnosti ove konkretne izjave gospodina Martića koja nije data sada u Sudu
20 kao Vaša već tada kada su događaji još uvek bili sveži u njegovom sećanju. I on
21 sasvim jasno kaže na traci da je on preuzeo komandu 17. augusta 1990.

22 O: Gospodine Moloto, ja tvrdim da to nije tačno jer nismo istovremeno
23 mogli biti zaduženi za to. A mogu da Vam kažem nešto drugo, kod nas Srba je
24
25
26
27
28
29
30

1 običaj malo da nekad pripišemo sebi zasluge koje nam ne pripadaju. Ja nisam od
2 tih.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da je to bilo juče kada ste
4 kazali - da, tačno. U pravu sam... - da Vam je postavljeno pitanje, ja mislim da
5 Vam je Tužilaštvo postavilo pitanje da je Srbija pružila pomoć, između ostalog,
6 ekonomsku pomoć SAO Krajini i Republici Srpskoj Krajini.

7 O: /nečujno/

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li se toga sećate? Da li se sećate
9 svega? Vi kažete "Da, ali Krajina je takođe pružala ekonomsku pomoć Srbiji".

10 O: /prijevod engleskog transkripta: "Da."/

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kakvu pomoć je Krajina dala Srbiji?

12 O: Gospodine Moloto, sa aerodroma Udbina su... je odlazio avion često
13 koji je nosio... meso, teletinu, govedinu, ovčetinu iz naših krajeva. Jer mi smo
14 bili vrijedan narod koji je imao mnogo stoke. To je jedna stvar. Druga stvar,
15 bilo je mnogo šuma, tako da je i drvo išlo u Srbiju. A isto tako bilo je i nafte
16 koja je isto tako išla u Srbiju. Prema tome, bilo je mnogo toga, gospodine
17 Moloto.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je to bila normalna trgovina
19 ili je to bio poklon?

20 O: Gospodine Moloto, tu su se mnogi bogatili, ali ja nisam. Tako da nije
21 bilo normalno. Bilo je tu malo i mafijaškog, ali... to je sad druga priča.

22 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro, da izbacimo riječ "normalan".

23 Da li su to bili trgovinski odnosi ili je to pre bilo u formi donacija?

24 O: To ja ne znam tačno, ali u svakom slučaju to su... to se činilo. Ali
25 ja

26

27

28

29

30

1 ne znam tačno u kojoj formi. Ali je bilo redovno, na redovnoj osnovi.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, ne možete reći "Srbija je
3 pružala ekonomsku pomoć Srbiji", zar ne?

4 O: /prijevod engleskog transkripta: "Mislite"/ Krajina?

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da. Krajina. Hvala Vam na ispravci.
6 Ne možete onda da kažete "Krajina je pružala ekonomsku pomoć - podvlačim reč
7 "pomoć"... Srbiji", jer ne znate kakva je bila forma tih -

8 O: /nedostaje simultani prijevod/ su proizvodi išli u Srbiju.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro. To je sve što sam hteo da
10 znam. Samo sam hteo da budem zadovoljan da ste nam sasvim jasno rekli šta znate
11 o toj pomoći - ukoliko je bilo - koju je Krajina pružala Srbiji. Dakle, da je
12 sve jasno u zapisniku. I da nije bio pomoći za koju možete da kažete da je
13 Krajina pružala Srbiji.

14 O: Ima još nešto, ako mogu da dodam, gospodine Moloto.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se. Ja ne pokušavam da
16 izvučem iz Vas još neke nove dokaze. Ja samo pokušavam da raščistim nešto što je
17 već u zapisniku.

18 Kako bih sâm sebi razjasnio, ako mogu da Vam postavim i ovo pitanje? Ono
19 se ne zasniva ni na čemu posebno; juče ste pomenuli razne narode bivše
20 Jugoslavije onakve kakva je tada bila. Primetio sam da na spisku koji ste dali
21 niste pomenuli ili ja možda to, možda sam ja to propustio, šta bi bio narod
22 Vojvodine? Da li možete da nam kažete da li su oni takođe bili konstitutivni deo
23 nacije ili šta su oni bili i kako se oni zovu?

24 O: Gospodine Moloto, da Vam samo kažem, u Vojvodini živi 70% Srba, ali
25 Vojvodina je imala autonomiju unutar Srbije. Ali sada ima 70% Srba, ima Mađara

26

27

28

29

30

1 koji su najbrojniji od drugih, i nešto drugih - Slovaka, Čeha, Rusina i tako
2 dalje. Ali moguće da neko napravi i nacionalnost Vojvodine, Vojvođana. Sve je
3 moguće.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro, da se ne brinemo šta će se
5 desiti u budućnosti. Već -

6 O: [simultani prijevod] Mene brine, gospodine Moloto.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na žalost, to nije u okviru
8 ovlašćenja ovog Veća.

9 O: Dobro. Dobro.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Juče nam je sudija Hoepfel postavio
11 pitanje na koje na kraju niste zaista dali odgovor. Ja bih sada voleo da dobijem
12 odgovor na to pitanje. On Vas je pitao kakvu je ulogu doktor Rašković imao u
13 vreme barikada?

14 O: Doktor Rašković nije bio u Kninu u vreme barikada. Znači, nije imao
15 nikakvu ulogu.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lepo. To zaključuje moja
17 pitanja. Hvala veliko, gospodine Macura.

18 Da li ima bilo kakvih pitanja? Izvinjavam se, možda bi gospodin
19 Milovančeviću, ovo bilo pogodno vreme da... Izvinjavam se. Izvinjavam se. Da,
20 možete nastaviti, gospodine Milovančeviću.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

22 Dalje ispituje g. Milovančević:

23 P: U vezi sa pitanjima koje Vam je postavio časni Sud, gospodine Macura,
24
25
26
27
28
29
30

1 možete li nam reći šta je osnovni uzrok za pojavu barikada?

2 O: Ja sam to već više puta ponovio - da je hrvatska strana pretila da će
3 sprečiti referendum svim sredstvima. I uoči referenduma došlo je do otimanja
4 oružja u Benkovcu i pokušaja otimanja oružja u Obrovcu gdje je narod sprečio to.
5 I onda je došlo do podizanja barikada koje su praktično nikle spontano, a mi smo
6 ih onda stavili pod kontrolu.

7 P: Hvala, gospodine. Zašto je narod podigao barikade? Šta je osnovni
8 razlog?

9 O: Osnovni razlog je da se referendum može održati u miru, a da
10 policijske snage Hrvatske ne dođu i ne spreče održavanje referenduma.

11 P: Gde su se barikade prvo pojavile?

12 O: Pojavile su se u Očestovu, u Pađenima, u selima u okolini Knina. A
13 kasnije su one nikle i na nekim drugim mjestima dalje od Knina, čak i u mom, mom
14 selju Macurama koje su 30 kilometara od Knina.

15 P: Da li je tadašnja opštinska vlast imala, na područjima gde su se
16 pojavile barikade imala neku ulogu u pojavi barikada?

17 O: U samoj pojavi ne, ali u kontroli barikada, da.

18 P: Hvala. Jedno od pitanja koje Vam je postavljeno bilo je vezano za
19 JNA. Da li je JNA postojala 1992. i 1993. godine? U vezi, u vezi sa tim
20 postaviću Vam sljedeće pitanje: da li se sećate kada je JNA napustila Hrvatsku?

21 O: JNA je napustila Hrvatsku posle prihvatanja Vanceovog plana. Ali ja
22 opet ne znam tačno kako je -

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Dovoljno je, hvala. Dovoljno je. Da li znate kada je... kada se Bosna
2 i Hercegovina odcepila od Jugoslavije?

3 O: Mislim da je to bilo negdje polovinom 1992. godine.

4 P: Hvala. Dovoljno je. Da li je JNA morala da se povuče i iz Bosne i
5 Hercegovine?

6 O: JNA je morala da se povuče iz Bosne i Hercegovine.

7 P: Da li se pre svega toga, pre Bosne i Hrvatske, JNA povukla iz
8 Slovenije? Da li Vam je to poznato?

9 O: Iz Slovenije se povukla mnogo ranije.

10 P: Hvala. Kada je stvorena Savezna Republika Jugoslavija? Da li se
11 sećate makar perioda vremena?

12 O: Ja se sjećam da je to bio samo takozvani Žabljački ustav, na Žabljaku
13 u Crnoj Gori da je stvorena, ali ne znam tačno datum.

14 P: Ako kažem kraj aprila 1992. godine, da li bi Vam to izgledalo kao
15 neki mogući datum?

16 O: Mogući, ali ja nisam siguran.

17 P: Kako se zvala vojska Savezne Republike Jugoslavije?

18 O: Mislim da se zvala Vojska Jugoslavije.

19 P: Da li se zvala Jugoslavenska narodna armija ili Vojska Jugoslavije?

20 O: Mislim da su oni kasnije promijenili ime. Ja ne znam, nisam siguran.

21 P: Ako je Savezna Republika Jugoslavija nastala na razvalinama
22 Jugoslavije polovinom 1992. godine, da li se može reći, kao što ste to učinili
23 odgovarajući na pitanje časnog sudije Nosworthy, da je JNA postojala 1993.
24 godine?

25

26

27

28

29

30

1 O: 1993. znači, nije postojala, al' 1992. jeste.

2 P: Hvala Vam. Šta je bila JNA dok je postojala Jugoslavija?

3 O: JNA je jedina regularna vojska unutar cijele države.

4 P: Da li je JNA u Jugoslaviji bila srpska vojska?

5 O: Ne.

6 P: Pa odgovarajući na pitanje -

7 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite što upadam, ali

8 koliko se ja sjećam svjedok je već odgovorio na to pitanje pozitivno kada sam ga

9 ja postavila. Možemo da provjerimo zapisnik kako bismo bili fer prema Vama. Ne

10 mogu ja biti na Vašem -

11 Samo jedan trenutak, gospodine Milovančeviću.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude.

13 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Mislim da je odgovorio

14 pozitivno. Da je bila ustvari srpska.

15 G. BLACK: [simultani prijevod] Časni Sude, ako Vam je od pomoći, mislim

16 da je Vaš odgovor na strani 6 transkripta.

17 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Jeste li čuli ovo što je rekao

18 gospodin Black? Na koji Vi period mislite? Jer ja sam stavila period 1992.-

19 1993., koji ste Vi spomenuli ranije i on je odgovorio potvrdno.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam upravo u vezi sa tim periodom

21 post...postavio ova dopunska pitanja, i dobili smo sada ove odgovore. Dakle da

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 od stvaranja Savezne Republike Jugoslavije postoji Vojska Jugoslavije.
2 Povlačenjem iz Bosne, JNA je prestala da postoji, časni Sude. Zbog toga sam
3 postavio to pitanje. Znači, negde od maja 1992. godine JNA više ne postoji.
4 Svedok je sad to i potvrdio.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zbog čega Vi svjedočite, gospodine
6 Milovančeviću?

7 G. MILOVANČEVIĆ: Zato što sam razgovarao sa časnim sudijom Nosworthy i
8 davao sam objašnjenje zašto postavljam pitanje, časni Sude.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ali Vi govorite stvari koje treba da
10 objasni svjedok, a stvari koje nije izričito rekao u onom obliku u kojem Vi pred
11 njega stavite. I mi tu ne možemo ništa da uradimo. Možete da nastavite.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala. Sećate se da Vas je časni sudija Moloto pitao
13 nešto o varijantama koje su bile lakše ili teže za srpski narod u Krajini?
14 Sećate se toga?

15 O: Sećam.

16 P: Časni sudija Moloto Vas je pitao: "Zar nije bilo lakše da Srbi
17 napuste Krajinu?" U vezi sa tim, kakvo je Vaše mišljenje: šta je bila teža
18 varijanta od ove koju imao u vidu časni sudija Moloto?

19 O: Ne znam. Lako je gospodinu sudiji Moloto rasp... razgovarati o tome
20 iz ove perspektive. Međutim, u onim vremenima nije se moglo tako razmišljati.
21 Osim toga, gospodin sudija Moloto nema lično ništa s tim, ali narod koji tamo
22 živi, on nije mogao tek tako da se odvoji od svega svoga, što je njegovo -

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Dovoljno je. Dovoljno je. Da li je narod Krajine želeo da
2 ostane na svojoj zemlji i na svom prostoru?

3 O: Narod Krajine je u svakom slučaju bio za to da ostane tamo gdje živi
4 vijekovima.

5 P: Da li je...

6 PREVODITELJICA: Molimo Vas da pravite pauze između pitanja i odgovora.

7 P: ... bio spreman i da se bori za to svoje pravo?

8 O: Narod Krajine je bio spreman da se bori za svoje pravo i dao je mnoge
9 žrtve za to.

10 P: Da li je narod Krajine imao izbora u situaciji koja je postojala
11 1990. i 1991.?

12 O: Mislim da nije. I njemu je rat praktično nametnut.

13 P: Ako neki narod u situaciji kada nema izbora i kad mu je rat nametnut
14 mora da ode u neku drugu zemlju, kako se to zove? Takav postupak prema tom
15 narodu?

16 O: Pa to je zločin, ništa drugo.

17 P: Da li je to etničko čišćenje?

18 O: Etničko čišćenje je dosta fin izraz. To je mnogo teže od etničkog
19 čišćenja.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Nemam više pitanja.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.

22 Gospodine Black.

23 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Samo kratko.

24 Dalje unakrsno ispituje g. Black:

25 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]

26 P: Gospodine Macura, sudije su Vam postavile pitanje o barikadama.

27 Barikade ili ono što ste nazvali punktovima kasnije ostali su i ostatak godine

28

29

30

1 1990. pa sve do negdje dobranog dijela 1991., zar ne?

2 O: Gospodine tužioče, to je tačno, ali ja s tim nemam nikakve veze. Ja
3 lično nemam s tim nikakve veze.

4 P: U redu, hvala. Spominjala se Bosanska krajina. To je dio Bosne koji
5 ne naseljen Srbima. Je li tako? Jedan dio?

6 O: /prijevod engleskog transkripta: "Tačno."/

7 P: 1992. godine JNA, Jugoslavenska narodna armija, postala je Vojska
8 Jugoslavije. I kratica je bila VJ. Da li sam to dobro shvatio?

9 O: Tačno.

10 G. BLACK: [simultani prijevod] Hvala. To je sve, časni Sude. Nemam više
11 pitanja.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da. Bilo je veoma brzo.

13 Sutkinja Nosworthy ima još nešto.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Prije nego što svjedok ode, ja
15 bih željela da pogledamo zapisnik na strani 18, redovi 11 i 12. U zapisniku bi
16 trebalo da stoji "nepovrjedivo". I molila bih da se to stavi u zapisnik, a ne
17 nešto što je "neodrživo". Znači, strana 18, redovi 11. i 12. To je vezano za
18 kršenje međunarodnih zakona u pogledu internih i vanjskih granica. U tom je to
19 kontekstu.

20 SUDAC MOLOTO: [mikrofon nije uključen]

21 SVJEDOK: /nedostaje simultani prijevod/
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vijeće želi da Vam izrazi zahvalnost
2 što ste došli da svjedočite na ovom Sudu. Shvatamo da ste zaposlena osoba i
3 velika je žrtva što ste odvojili vrijeme za to. I zbog toga Vam je Vijeće
4 zahvalno. Time smo došli do kraja Vašeg svjedočenja. Sada možete ustati i otići.
5 Još jednom hvala Vam.

6 SVJEDOK: [simultani prijevod] Hvala Vama.

7 [Svjedok se povlači]

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da je sada pogodno vrijeme za
9 pauzu.

10 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite molim!

11 ... Početak pauze u 15.31h

12 ... Sjednica nastavljena u 16.00h

13 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

14 Izvolite sjesti.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što pozovemo sljedećeg
16 svjedoka, ja bih volio da se pozabavimo nekim administrativnim pitanjima.

17 Gospodine Milovančević, Vijeće bi željelo da sa Vama porazgovara na
18 veoma miran i sabran način i da Vas zamoli da vrlo pažljivo saslušate ono što
19 kaže. Ja ću vjerovatno neko vrijeme govoriti i zamolio bih Vas da mi date
20 priliku da govorim prije nego što pokušate da odgovorite, ako budete željeli da
21 odgovorite.

22 Vijeće je ozbiljno zabrinuto, gospodine Milovančeviću u pogledu načina
23 na koji se postupak odvija. Bilo je podosta prilika i situacija koje ne bih
24 želio da nabrajam ukoliko to ne bude bilo potrebno gdje Obrana se nije
25 pridržavala bilo svojih obećanja ili rokova koje bi Vijeće odredilo, ili se nije
26 držalo svojih obaveza u skladu sa Pravilnikom. A to je imalo vrlo ozbiljan
27 efekat na vođenje postupka. Mi bismo željeli da se danas pozabavimo tim
28 problemima, a nadam se da je to zadnji puta da ćemo se njima pozabaviti.

29

30

1 Ja sam siguran da Vi znate te situacije kada smo mi donosili odluke,
2 utvrđivali rokove. Obrana je davala obećanja, ali ih nije održala. No, moram
3 reći da ono što je izazvalo ovu današnju diskusiju jeste ono što se dogodilo
4 nakon zadnje odluke po pravilu 73ter koje je donijelo Vijeće. U toj odluci dat
5 je nalog Obrani da do ponedjeljka 11. septembra 2006. godine podnese izvještaj
6 za svakog svjedoka koji će svjedočiti u svijetlu te odluke, da navede broj sati.
7 Obrana nije podnijela taj izvještaj o broju sati. 11-og septembra u sudnici
8 usred diskusije o potpunoj drugačijoj temi, Vi ste, gospodine Milovančeviću,
9 rekli: "Vidjeli smo odluku Vijeća vezano za raspored. I htio bih da kažem da smo
10 mi to pitanje razmotrili, uzeli u obzir sve svjedoke koji treba da dođu. I želim
11 da kažem da ne vidimo kako možemo mnogo da promijenimo taj raspored koji smo
12 ranije dali. Sve što možemo da uradimo jeste da učinimo sve što možemo da se
13 povinujemo odluci Raspravnog vijeća i ograničenjima koja su nam nametnuta."

14 To nije način da se odgovara na naloge Vijeća. Nalog, sudski nalog se
15 mora poslušati. Ako osjećate da sudski nalog nije Vama povoljan, onda postoje
16 razne opcije. Ja sam Vam nekoliko puta spomenuo te opcije. A ni jedna od tih
17 opcija ne uključuje da se samo kaže: "Učinit ćemo sve što možemo da se
18 pridržavamo ograničenja koja su nametnuta." Vi se ili njih pridržavate ili
19 ulažete žalbu.

20 Uprkos svemu tome, čini mi se značajnim da Vam objasnim zbog čega su ti
21 nalozi doneseni, zašto se pravila donose i zašto se donose zakoni. Zakoni se
22 donose da se propiše ponašanje, a ista je stvar i sa pravilima i sa naložima.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 Ako bismo svi mi u ovom sudu odlučili da se ne pridržavamo naloga, pravila i
2 zakona, u ovom sudu bi bio kaos. To nisu stvari koje treba da uradimo. A isto
3 tako bi bio kaos u društvu ako se ljudi ne bi pridržavali naloga.

4 Međunarodni sud je utvrdio Pravilnik o postupku i dokazima. I taj
5 Pravilnik je nešto što treba da omogući vođenje postupaka. Svako pravilo ima
6 svoju svrhu. A ta pravila u Pravilniku su međusobno povezana. Konkretno
7 međusobni odnos između pravila koja su relevantna za ono o čemu mi govorimo
8 jeste u tome da svaka lista ili sažetak svjedočenja ili procjena potrebnog
9 vremena koje jedna od strana - u ovom slučaju Obrana - daje u skladu sa pravilom
10 65ter. Znači, pravilo 65ter je zavisno od bilo koje odluke koja dolazi vezano za
11 taj sažetak ili taj spisak koji se predaje u skladu sa pravilom 73ter. Vi ne
12 možete da kažete: da, ja sam podnio listu prema pravilu 65ter, dao sam procjenu
13 od 300 sati. Vi ste odlučili da donesete svoju vlastitu odluku prema pravilu
14 73ter koja kaže da to mora da bude 260 sati. Ja sam kasnije izbacio neke
15 svjedoke što bi očigledno trebalo da smanji broj sati na koje imate pravo.
16 Pozvan sam da dam novu listu prema pravilu 65ter. Dao sam tu listu. Onda ste
17 napravili svoju vlastitu listu prema pravilu 73ter. Onda ste rekli da Vam je
18 dodijeljeno 230 /u engleskom transkriptu: "158"/ sati. No, uprkos svim tim
19 listama i odlukama prema pravilu 73ter, ja ću ipak raditi na svoj način i
20 vratiti se na svoju prvobitnu listu. A to je nešto što ste Vi naznačili kada ste
21 mi juče rekli kada sam Vas pitao koliko dugo Vam treba sa ovim svjedokom da
22 biste završili. Vi ste rekli: "Mi smo za njega odredili 10 sati u Vašem
23 prvobitnom spisku prema 65ter i zbog toga ćete još uvijek tako i postupiti."

24

25

26

27

28

29

30

1 Međutim, to je vrijeme skraćeno putem dvije kasnije odluke prema pravilu 73ter.
2 Efekat ovih odluka prema pravilu 73ter jeste da Obrana sada mora reorganizirati
3 svoj rad tako da se uklopi u odluku po pravilu 73ter, a ne u našu originalnu
4 listu prema pravilu 65ter. To je način na koji su ova dva pravila vezana jedno s
5 drugim. Ili barem ja tako razumijem da su ona povezana.

6 Dopustite mi da kažem sljedeće: kada Vi ne poštujete ta pravila, ne
7 uzimate ih u obzir, pravila i odluke, Vi stavljate Vijeće u vrlo nezavidan
8 položaj jer onda Vijeće mora da traži nekakve postupke koji su lijek. I pravila
9 predviđaju te mjere koje Vijeće može da poduzme. No, pitanje je: ako se poduzmu
10 neke od tih akcija koje su predviđene pravilima, kakav to onda ima efekat na
11 postupak, kakav to ima efekat na prava klijenta kojeg predstavljate i čija prava
12 želite da zaštitite? A takve - tu su uključeni pravilo 46 koji se bavi pitanjem
13 profesionalnim ponašanjem i pravilo 77 koje se bavi nepoštivanjem Suda.

14 Dopustite mi da kažem, gospodine Milovančeviću, a da ne budem grub, već
15 samo da navedem činjenicu, nepoštivanje naloga Suda je jednako ponašanju koje
16 predstavlja nepoštivanje Suda.

17 Zamislite ako bi se ijedno od ovih pravila, bilo pravilo 46 ili pravilo
18 77 bili pravila koja bi Vijeće prihvatilo, primijenilo na način na koji Vi
19 vodite postupak. To bi očigledno rezultiralo, ako se primjeni pravilo 46, jedan
20 od mogućih rezultata bi mogao da bude da Vas se odstrani iz postupka i da mora
21 da dođe novi branilac. I onda taj branilac mora da počne iz početka da bi se
22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 informisao o postupku koji je do sada vođen prije nego što možemo početi. Dakle,
2 onda su ona prava koja želite da štitite ugrožena. I suđenje ne može da bude
3 ekspeditno.

4 Isto tako, ako se uzme pravilo 77, onda moramo zaustaviti postupak kako
5 bismo Vas stavili na optuženičku klupu. A mislim da Vijeće ne želi to da uradi.
6 Mi bismo željeli da radimo zajedno što je moguće /sic/ bez većih neugodnosti.
7 Vijeće je pokušalo u svojoj prvoj odluci prema pravilu 73ter da sugeriše Obrani,
8 na osnovu sažetaka koje je sama Obrana podnijela, vrstu svjedoka koji bi mogli
9 da se pojave prema pravilu 92bis i 89(F).

10 Da ovdje zastanem - i da objasnim kako ja razumijem pravilo 92bis i
11 89(F) - i kako ono po mom mišljenju funkcioniраju: ako Vi podnesete izjave u
12 skladu sa ova dva pravila, to nije kao da Vaš svjedok nije svjedočio. Vaš je
13 svjedok svjedočio. Vijeće će pročitati te izjave i uzeti u obzir te izjave. A
14 posebno ako taj svjedok još i dođe na unakrsno ispitivanje i ako ga Vijeće
15 bude... oprostite... Vijeće će onda udijeliti odgovarajuću težinu tom
16 svjedočenju. Znači, nije to kao da se od Vas traži da podnesete izjavu prema
17 pravilu 92bis za nekog svjedoka, da to znači, da nemate pravo da iznesete dokaze
18 koji će podržavati Vaše argumente. Cijela svrha je samo da se ubrza postupak.
19 Umjesto da sjedimo ovdje i slušamo nekog svjedoka koji ili potvrđuje ono što je
20 rekao neki drugi svjedok ili nam govori pozadinske informacije koje se odnose na
21 istoriju, a ne bave se djelima i ponašanjem optuženog, mi naprosto možemo
22 pročitati te dokumente, te izjave. I uštedjeti vrijeme u sudnici kako bismo se
23 pozabavili ljudima koji svjedoče o spornim činjenicama.

24

25

26

27

28

29

30

1 Za sada svaki svedok kojeg je Odbrana pozvala govorio je o nekim
2 pozadinskim informacijama. Šta podrazumevam pod pozadinom i tim informacijama,
3 ja to shvatam da ako govorite o pitanjima koja nisu neposredno povezana sa
4 tačkama optužnice kako su formulisane u samoj optužnici već nam pričate o tome
5 šta se desilo 1630., šta se desilo 1918., šta se desilo 1941. i 1945. ili 1971.
6 - sve to predstavlja informacije koje su deo nekakve pozadine. To su sve
7 informacije koje nisu neposredno povezane sa optužnicom. To su informacije koje
8 pružaju kontekst. Takvu vrstu informacija definitivno možete da nam date u formi
9 pisane izjave umesto uživo.

10 I hoću da Vam kažem da zbog toga želim da zamolim Odbranu da ponovo
11 razmotri svoju poziciju, da ponovo razmotri preostale svedoke koje treba
12 pozvati. A takođe i da pogleda predloge koji su sačinjeni u prvoj Odluci 73ter
13 /u engleskom transkriptu: 75ter/. U aneksu Odluke 73ter, izvinjavam se, gde je
14 naveden predlog kakva vrsta svedoka može biti po pravilu 92bis ili pravilo
15 89(F). Zato što će nam to uštedeti vreme. Ako ne budete to uradili onda ćemo se
16 naći u situaciji u kojoj ne možemo da kontrolišemo vreme koje možemo da
17 posvetimo nekom konkretnom svedoku koji je došao ovde. Svaki od svedoka Odbrane
18 koji je do sada bio pozvan oduzeo nam je više vremena nego što je prvobitno bilo
19 određeno za njih. I to više nego što ste im čak Vi odredili u svom prvobitnom
20 spisku koji je osporen Odlukom 73ter. Svaki od njih! A ja sam Vas stalno pitao
21 da nam, ako možete kako se to nadate da ćete moći da nekako nadoknadite to
22 potrošeno vreme. A kada Vi kažete "Učinićemo najbolje što možemo da ostanemo u
23 okviru odluka koje su nam nametnute", kako Vi predlažete to da uradite? Ja ne
24 mogu da Vam dopustim da nastavite da koristite više vremena od onog koje je
25 određeno. Ukoliko mi Vi ne kažete kako ćete to vreme da nadoknadite. Vi

26

27

28

29

30

1 ostavljate Veće bez alternative, osim da kaže "Dobro, dopustićemo gospodinu
2 Milovančeviću da iskoristi koliko god hoće vremena, a onda kada dođe 158 čas,
3 onda ćemo ga prekinuti". A do tog momenta Vi ćete možda još uvek imati 5, 10 ili
4 20 svjedoka koje hoćete da pozovete. Ako Vas mi onda zaustavimo, onda će to
5 značiti da niste mogli da nam predočite njihovo svedočenje. Ali ako koristite
6 pravilo 92*bis* i 89(F), odnosno put koji ona omogućavaju, kada dođe 158. sat,
7 iako Vas mi zaustavimo onda će taj dokazni materijal ipak biti prihvaćen. Biće
8 prihvaćen u vidu izjava, pisanih izjava. Tako da ne postoji predrasuda prema
9 Vašem klijentu.

10 Nadam se da možete da cenite ovu prednost. I ja Vas molim, ako možete da
11 ne terate Veće da preduzme ovakve drastične mere, jer Veće nije sklono tome da
12 tako postupi, barem ne u ovoj fazi.

13 Gospodine Milovančeviću, mislim da sam dovoljno rekao za sada. Da li Vi
14 imate nešto da kažete?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude. Razumeli smo Vas potpuno. Mi
16 potpuno razumemo i prihvatamo ovo što kažete. Gospodin Perović i ja smo ljudi
17 koji poštuju red i zakon i pravila. Gospodin Perović je obavljao u svojoj
18 profesionalnoj praksi 20 godina sudijski posao. Ja nekih 14, nakon toga sam
19 advokat. Kažem Vam ovo zbog toga da biste imali predstavu o tome da mi
20 jednostavno u našem maniru ponašanja imamo jedan respekt prema Sudu. To je nešto
21 što je u nama. Dakle, želim da Vam izrazim uverenje, najiskrenije, da ni jednog
22 trenutka, ni jednog sekunda ni kolega Perović ni ja ne bi doveli sebe u poziciju
23 da ne poštujemo Sud. To je nespojivo sa našim ličnostima. Ali to nije bitno sad
24 u ovom trenutku. Samo sam želeo da Vam kažem kako mi gledamo na tu problematiku.

25 Mi ovde kao tim Odbrane, časni Sude, pošto ste vrlo detaljno i razložno
26 ukazali na problematiku koja je pred nama, želimo samo da damo objašnjenje koje
27 će eventualno pomoći Sudskom veću da razume našu poziciju. Mi smo pročitali

28
29
30

1 odluku Sudskog veća. I kada sam Vam usmeno rekao ono što sam rekao vezano za tu
2 odluku po pravilu 73ter nije mi bila namera da time ne poštujem Sud. Samo sam
3 želeo da Vam saopštim, možda je to bilo kratko, da smo mi uložili enormni napor
4 da listu svedoka koje smo predložili, koju smo jednom revidirali sada proučimo
5 ponovo i da vidimo kako bi to moglo da se dovede u okvir koji ste nam odredili.
6 Mi ne znamo kako da to uradimo, časni Sude. Problem je možda, ja to želim da
7 saopštim Sudskom veću, u nečemu što se do sada u postupku nije pojavljivalo,
8 kolege iz Tužilaštva su procenile svoj slučaj na nekih 298 sati. I Veće je tu
9 procenu prihvatilo. Pa su zbog tri nova svedoka tražili još tri dana, pa je Veće
10 tu odluku prihvatilo. Sudsko veće ni u jednom trenutku nije tražilo Tužilaštvo
11 da revidira svoju procenu. Prema tome, procene Tužilaštva su se u mnogim
12 slučajevima pokazale kao pogrešne. U nekim slučajevima je ispitivanje pojedinih
13 svedoka trajalo duže nego što je Tužilaštvo procenilo. U mnogim slučajevima
14 ispitivanje je trajale kraće nego što je procenilo. Često zato što je Tužilaštvo
15 pogrešno procenilo da će unakrsno ispitivanje trajati duže nego što je zaista
16 trajalo. Sudsko veće je tek 9. juna iskoristilo, dakle, samo 11 dana pre nego
17 što je Tužilaštvo završilo svoj slučaj, iskoristilo svoja ovlašćenja da odredi
18 kada će tužilački slučaj biti gotov. Tužilaštvo je na kraju završilo slučaj sa
19 260 sati. Što je rezultat više faktora, samoubistvo gospodina Babića, svedoka
20 koji je trebao da najduže da svedoči; odustanka od strane kolega iz Tužilaštva
21 od nekoliko svedoka, kraćeg trajanja ispitivanja unakrsnog svedoka. Od 44 viva
22 voce svedoka, unakrsno je ispitivanje trajalo duže od glavnog samo u pogledu 18
23 svedoka.

24 Zašto ovo govorim? Za razliku od te pozicije, mi kao tim Odbrane smo
25 stalno suočeni sa rokovima, sa limitima, sa strogim rokovima i nalogima da

26

27

28

29

30

1 stalno preispitamo vreme i način uvođenja iskaza svedoka u postupak. Pri tome je
2 za nas bitno, časni Sude, da je Tužilaštvo imalo sve vreme ovog sveta da
3 pripremi svoj slučaj. Za razliku od nas, mi smo pod strašnim pritiskom. Mi smo
4 ušli u postupak i pod pritiskom, mislim, svi smo pod pritiskom posla, ne mislim
5 na tu vrstu pritiska. Mislim na pritisak rokova. Nama su određivani rokovi koje
6 je predlagao kolega tužilac i koje je Veće usvajalo, a nismo se mi pitali.
7 Jednostavno smo mnogo puta bili u situaciji da ne znamo šta ćemo sa rokovima. Ne
8 zato što ne poštujemo Sud. Naša je najveća želja da pomognemo gospodinu Martiću.
9 Ali to nije naša želja, to je naša obaveza, časni Sude. I to ne možemo učiniti
10 ako ne poštujemo pravila o postupku i dokazima.

11 Međutim, sve ovo sa čim smo sada suočeni ukazuje da Odbrana i Optužba
12 nisu u jednakom položaju. Nažalost, nisu. Postavlja se onda pitanje šta je sa
13 principom fer suđenja. Ako nijedan od ovakvih rokova i naloga nije upućen
14 Tužilaštvu, a nama jeste, da li smo mi u ravnopravnom položaju? Šta je sa, sa
15 primenom člana 21 Statuta?

16 Iako se on pominje u Vašoj, Vašoj odluci. Ja nemam pravo da je
17 komentarišem, časni Sude, ali ukazujem zašto je nama gotovo nemoguće da
18 postupimo po ovome što se od nas traži. Dakle, ne: "Mi nećemo, mi smo obesni
19 ljudi koji ne poštuju Tribunal". Pa mi to u ovim godinama sebi ne možemo
20 dozvoliti, časni Sude. Meni je mnogo manje života ostalo nego što sam ga
21 proživeo. Ne mogu ja sad brukati sebe, da dovodim sebe u situaciju da me Veće
22 kažnjava, da me udaljava iz predmeta. Pa to bi bilo skandalozno. Ali mi smo
23 suočeni sa jednom situacijom da optuženi po pravilu 21 Statuta imam kao
24 minimalno jemstvo mogućnost da pod istim uslovima kao i tužilac ispita svoje
25 svedoke. Koje od ovih uslova koji se nama nameću je imao tužilac? Ni jedan,
26 časni Sude. Ni jednom nije revidirao listu. Nijednom nije traženo da proceni

27

28

29

30

1 ponovo vreme. Mi, pritome, prvi put radimo ovaj postupak.

2 I opet naglašavam, mi smo morali, zato što moramo poštovati pravila i
3 odluke Sudskog veća da prihvatimo ritam koji je prihvaćen. I mi to činimo. I ne
4 žalim se na to što su nam dati ti rokovi. To su ovlašćenja Sudskog veća, ali
5 samo ukazujem na objektivne okolnosti. Da je realno nama mnogo teže raditi nego
6 kolegi tužiocu. A kolega tužilac je imao u tom smislu odrežene, odrešene ruke. I
7 ja Vas molim da to imate u vidu. Jednostavno, samo je to razlog. Samo je to
8 razlog. Mi smo vezani obavezom da pomognemo Sudskom veću, optuženome da se
9 utvrdi materijalna istina. Ne možemo verovati da je princip materijalni interes,
10 istine i interes pravde i načelo ravnopravnosti stranaka i princip fer suđenja
11 manje važan od načela efikasnosti postupka. Pa ne može se u jednom postupke
12 ovakve vrste tražiti samo da bude efikasan, časni Sude. Mi ćemo protiv ove
13 odluke Sudskog veća uložiti žalbu. Mi smo procenili naše vreme u revidiranom
14 postupku na 211 i pol sati. Veće traži da svedemo vreme na 158 sati. Mi ne znamo
15 kako to da uradimo, časni Sude. Ne znamo zbog prirode optužbe i zbog materije o
16 kojoj svedoci svedoče. Dakle, mi ne smatramo da mi imamo pravo da kažemo: "Mi
17 ćemo saslušavati svedoke onako kako mi hoćemo, nema Veće ništa sa tim". To bi
18 bilo potpuno suprotno pravilima, ali je optužba, optužba protiv gospodina
19 Martića, optužba za udruženi zločinački poduhvat gde je sve ovo što se naizgled
20 pojavljuje kao neki kontekst, u suštini srž optužbe - pri čemu je za tužioca
21 nepotrebno da dokazuje postojanje udruženog zločinačkog poduhvata. To je čak
22 stav i usmene odluke Sudskog veća nakon okončanja tužiočevog slučaja. Dovoljno
23 je da dokaže rasprostranjenost zločina pa da se iz toga izvede neki zaključak o
24 planu. A šta mi možemo da dokazujemo? Da ne postoji plan koji tužilac ne kaže ni
25 kad ni gde ni kako ni zašto. Dakle, te činjenice koje su naizgled neki kontekst
26 ili predtekst u suštini su odgovor na sadržinu optužnice koja postoji protiv

27

28

29

30

1 gospodina Martića, optužnice o udruženom zločinačkom poduhvatu koja obuhvata
2 svaku radnju i svaki detalj na prostoru Krajine i velikih delova Bosne u periodu
3 od pet godina, sa naznakom da je to i organizovanje i podstrekavanje i uticanje
4 i pomaganje i finansiranje i sve drugo. Dakle, na to mi pokušavamo da odgovorimo
5 našim svedocima. I činimo to sa najboljim znanjem i umenjem - onoliko koliko
6 znamo i možemo.

7 Kada sam, časni Sude, usmeno saopštio Sudskom veću... - možda je to bilo
8 nezgrapno i nezgodno. Ja nisam imao takav utisak, ali kada sam to saopštio,
9 želeo sam upravo da saopštim Sudskom veću da smo mi svesni tog roka i kakav
10 problem imamo. Dakle, želeo sam da ispoštujem Sud. Naš je stav da jednostavno
11 odluke Suda, dobre ili loše po bilo koju stranu moraju se poštovati, ali se
12 postavlja pitanje da li Odbrana može da ispoštuje nemogući zahtev. Mi taj
13 problem imamo, časni Sude. A odluka Sudskog veća, ako se poziva na pravilo 73ter
14 mora biti u skladu i sa pravilima i sa članovima Statuta koji garantuje pravo
15 optuženog. Hvala Vam.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala veliko, gospodine
17 Milovančeviću, zbog svega što ste rekli.

18 Da li je gospodin Whiting - nas gleda?

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Teško mi je da ćutim suviše dugo.
20 Ukoliko bih mogao da uskočim samo na kratko, časni Sude, nemam nameru da imam
21 prednost u odnosu na časni Sud. Ukoliko bi časni Sud želeo da nastavi, ja sam
22 spreman da se složim s tim. Ali svakako bilo je nekih stvari koje su pomenute
23 koje bismo mi probali da osporimo i to vrlo snažno. Ja sam spreman da to uradim.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogu li da Vas zamolim da samo
25 sednete za trenutak, gospodine -

26 G. WHITING: [simultani prijevod] To je sasvim u redu.

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pokušavam da ovu konkretnu stvar
2 nekako rešim bez sukoba. Tako da pokušavam da izbegnem spor ili bez spora. A
3 kada ja budem rekao ono što želim, Vi ćete onda imati priliku da kažete to što
4 ste Vi želeli da dodate.

5 Gospodine Milovančeviću, hvala što ste nam ovo sve kazali. Ja znam da
6 ste Vi bili sudija 14 godina, a gospodin Perović da je bio sudija 20 godina. I
7 molim Vas shvatite me jasno, kad sam govorio o nepoštovanju i kada sam govorio o
8 neprofesionalnom ponašanju, nisam sugerisao da je to ono što Vi radite namerno.
9 Već sam rekao da to što biste propustili da prihvatite nalog Suda ima takvo
10 dejstvo. To možda nije ono što ste Vi nameravali, ali to je efekat. Efekat je
11 takav da Vi niste uspjeli da se ponašate u skladu sa nalogom Suda. I osim ukoliko
12 postoji neko opravdanje za tu vrstu neuspeha, onda bi se moglo smatrati da
13 postoji nepoštovanje ili bi se mogle primeniti neke disciplinske mere u skladu
14 sa pravilom broj 46.

15 E sad, Vi ste pomenuli činjenicu da je Optužba imala više vremena sa
16 svojim svedocima, i ponekad i kraće vreme, i da je najzad na kraju tražila da se
17 produži vreme. I ja sam Vam zahvalan što ste to pomenuli, jer je trebalo da
18 pomenem to pitanje produženja vremena kada sam prvi put govorio, ali prosto mi
19 je to promaklo. Pravila određuju da uprkos 65 - izvinjavam se - pravila 73ter u
20 Pravilniku se omogućuje da se podnese molba da se produži vreme. I to je
21 postupak koga se moramo pridržavati ukoliko se nađemo u položaju da ne možemo da
22 se uklopimo u vreme koje je određeno po pravilu 65ter. Stoga, kada je Optužba
23 podnela tu molbu, oni su radili ono što im Pravilnik dopušta. I naravno, oni su
24 svakako želeli da iskoriste svoje pravo. Rekli su da ne mogu da predstave svoje
25 argumente i da ne mogu da se uklope u taj vremenski rok zbog određenih razloga,

26

27

28

29

30

1 A, B, C i D /u engleskom transkriptu: D i E/. I da zato zamole da se omogući ovo
2 produženje.

3 E sad, taj način je takođe otvoren i Odbrani kasnije u postupku. I
4 mislim da postaje sasvim očigledno da ako postane jasno Odbrani da neće moći da
5 se uklopi u tih 158 sati, onda treba barem da uložite molbu. I da kažete, želili
6 bismo da ovo bude razmotreno ponovo, imamo te i te probleme. Ali to je baš, u
7 tome je stvar. To pravilo po kome možete da zamolite da tražite produženje
8 vremena, Vi još uvek treba da pokušate da ostanete u okviru vremenskog roka koji
9 je odredilo Veće. E sad, možda je situacija takva da je Optužba prekoračila
10 vreme koje joj je određeno u slučaju određenih svedoka. I ja želim da verujem da
11 je to tako. Ali ako pogledate koliko je puta Odbrana prekoračila vremenski rok,
12 vremenski ograničenje koje je sama odredila, a da i ne pominjem pravilo 73ter i
13 koliko vremena ovo pravilo odobrava, nego koliko je sama Odbrana procenila, to u
14 mnogome prevazilazi broj slučajeva i vreme koliko je Optužba prekoračila vreme.

15 I to je ono što stvara problem. Ako svaki od svedoka Odbrane prekorači
16 vreme i to toliko mnogo, a ne vidimo da je došlo do uštede vremena sa nekim
17 drugim svedocima, kako onda možemo da se nadamo da ćemo nekako uspeti da
18 uhvatimo korak sa vremenom? Vi ste i sami kazali da su neki od svedoka Optužbe
19 utrošili kraće vremena nego što je bilo procenjeno. A to su sve procene. Nama je
20 to jasno. Čak i samo Veće pravi neke procene. I očigledno, ako ste procenili, na
21 primer šest sati za jednog svedoka, a onda to traje sedam sati, Veće neće za to
22 da se uhvati. Ali ako ste procenili šest sati a onda Vam treba dvanaest - kao sa
23 ovim svedokom, za koga ste Vi procenili da je potrebno osam sati. To je, dakle,

24

25

26

27

28

29

30

1 bila Vaša procena, prvobitno po pravilu 65ter. A onda kada ste počeli da ga
2 ispituujete, onda ste tražili 16 sati. E sad, to je ogromna razlika. Dakle, osam
3 sati je jedan ceo dan, odnosno dva dana. E, to je ogromna razlika. I to
4 objašnjava zašto Vi vidite da Vam je Veće stalno za vratom kada kažete da po
5 Vašem mišljenju Veće nije na taj način gonilo Optužbu. Pa to je zato što
6 shvatamo kad, da je ovo vreme samo procena. To nije konačno vreme. Neki put je
7 duže, neki put je kraće. Ali to mora da bude u nekakvim razumnim okvirima.

8 Takođe ste govorili o vremenu za pripremu. Ja razumem da je Odbrana ušla
9 u ovaj slučaj ili u bilo koji slučaj, znači, bilo koji slučaj bilo gde u svetu,
10 Odbrana uvek kasnije ulazi u slučaj od Optužbe. Jer jednom, kada je neko ko je
11 osumnjičen uhapšen, on se onda vodi kod tužioca, tužilac onda pokreće određene
12 stvari. Dakle, mnogo pre nego što optuženi dâ svoja uputstva Odbrani. Ja to
13 dobro razumem, ali sve što ja kažem jeste sledeće: pravljenje spiskova i
14 sažetaka, procenjivanje vremena i pokušaj, najbolji kakav možete da ostanete u
15 okviru određenih rokova - to je ono što treba da radite. A onda posle možete da
16 kažete "Pazite, imamo ovde nekakvih teškoća". Dakle, to je put kojim treba ići.

17 Što se tiče pitanja jednakih prava i toga da li je podjednako vreme
18 dodeljeno obema stranama, ja moram da priznam da sam se ovde u Međunarodnom sudu
19 susreo sa ovom koncepcijom jednakosti strana. I pitam se koliko jednake strane
20 mogu biti. Ja mislim da ne postoji način da strane budu ikada potpuno jednake,
21 gospodine Milovančeviću. Optužba, čak i pred nacionalnim sudovima uvek ima moć i
22 sredstva države iza sebe. Dok optuženi, sa druge strane mora da gleda u
23 sopstveni džep pred nacionalnim sudom. I on nikad ne može da ima toliko
24
25
26
27
28
29
30

1 sredstava koliko ima država. I zbog toga, kakva god sredstva može da okupi
2 optuženi kako bi pružio snažnu odbranu, ta sredstva nikad ne mogu biti jednaka
3 sredstvima države. Ali, iako sam to rekao, ja itekako imam na umu činjenicu da
4 mora da se učini pokušaj da se ova neravnoteža umanja, ova neravnoteža u onome
5 što stoji na raspolaganju i jednoj i drugoj strani. I ne verujem da kad je reč o
6 ovom pitanju o kome sada raspravljamo, a pitanje je to da Odbrana mora da pokuša
7 ostane u okviru vremenskog rasporeda koje je određeno u skladu sa pravilom
8 73ter. Mislim da to nema nikakve veze sa jednakošću obe strane. Ne verujem, ne
9 bih rekao.

10 I sada ću Vam reći zašto, makar možda nešto ponovio. Upravo stoga što
11 73ter sugeriše niz svedoka koji bi mogli da dođu na osnovu pravila 92bis. I
12 siguran sam da ćete se složiti sa mnom kada kažem da je Optužba imala puno
13 svedoka koji su došli u skladu sa pravilom 92bis. I zato su mogli često da
14 skrate vreme. E sad, hoću da kažem da kada Sud predloži da bi neki svedok mogao
15 da dođe na osnovu pravila 92bis, Sud onda to ne predlaže tek tako. Sud to
16 predlaže kada pregleda sažetak svedočenja tog svedoka koji ste Vi uručili Sudu.
17 I sud tada kaže, pa dobro, ovaj sažetak zvuči kao da će svedok dosta da govori o
18 nekakvim opštim informacijama. Neće govoriti o ponašanju, o onome što je radio i
19 kako se ponašao optuženi. On može da dođe, dakle...

20 Ja znam da Vi, gospodine, kažete da je optužen ovde optužen za udruženi
21 zločinački poduhvat. I sa Vaše tačke gledišta ove informacije opšteg tipa treba
22 da pobiju ovu optužbu za udruženi zločinački poduhvat. Međutim, Vi to još uvek
23 možete da uradite na osnovu pravila 92bis. Ukoliko svedočenje tog konkretnog
24
25
26
27
28
29
30

1 svedoka ne govori ništa o tome šta je optuženi lično radio. Uzmimo ovog svedoka
2 koji je upravo završio svoje svedočenje kao primer; setimo se šta je on govorio.
3 Svaki put kad smo ga pitali nešto u vezi sa gospodinom Martićem, on je rekao
4 "Ne, ne, ne, gospodin Martić nije bio deo toga.". On je bio na drugoj strani. Ja
5 ustvari nisam imao s njim nikakav kontakt. Znae, dakle, nikad nije mogao ništa
6 da nam kaže. Ali pričao o ovim nekim informacijama koje su deo pozadine. Što,
7 kako Vi kažete, dodiruje optužbu za udruženi zločinački poduhvat. Lepo, dakle,
8 to je mogao sasvim lepo da uradi i u skladu sa pravilom 92bis, jer on je rekao
9 da "ne znam šta je radio gospodin Martić". I nije mogao da nam kaže ništa o tome
10 šta je gospodin Martić radio. Ali može da nam kaže nešto o udruženom zločinačkom
11 poduhvatu. A to može da uradi preko 92bis ili 89(F). Znači, kada mi to
12 sugerišemo, to se onda zasniva na ovoj vrsti razmatranja. Nije to samo neka
13 arbitrarna odluka da ovo treba ići prema pravilu 92, a ono da ide uživo.

14 Govorili ste o nepoštivanju Suda. Ne znam šta ste rekli o tome, samo sam
15 zapisao riječ "nepoštivanje". Kada sam ja govorio o nepoštivanju Suda, ja nisam
16 sugerisao da ste Vi to uradili namjerno već sam rekao da kada se ne poštuje neki
17 nalog, onda je rezultat toga nepoštivanje Suda. Pitanje namjere je nešto što će
18 postojati bez obzira da li će ili neće postojati /?osobno/. Objektivna je
19 činjenica da ukoliko se neki sudski nalog ne poštuje, to onda predstavlja *prima*
20 *facie* nepoštivanje.

21 Mislim da sam nastojao da odgovorim na glavna pitanja koja ste Vi
22 pokrenuli. A mnogi još ovdje u sudnici bi željeli isto tako nešto da kažu.

[Suci vijećaju]

24
25
26
27
28
29
30

1 SUDAC MOLOTO: /nedostaje simultani prijevod/
2 [Suci vijećaju]
3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, skrenuta mi
4 je pažnja na nešto što ste rekli. Ako pogledate stranu 40 redovi 2 i 3, Vi tamo
5 kažete: "Tužilaštvo ne mora da dokazuje postojanje udruženog zločinačkog
6 poduhvata. To je čak i stav Raspravnog vijeća." Ja mislim da Vi ovdje pogrešno
7 navodite činjenice. Raspravno vijeće, koliko ja znam, nije nikada izrazilo svoj
8 stav u pogledu toga. Tužilaštvo je ono koje vodi ovaj predmet i vodi ga na način
9 na koji najbolje može. I ako ono odlučuje da ne mora da dokazuje postojanje
10 udruženog zločinačkog poduhvata, to je njihov izbor. No, stav Raspravnog vijeća
11 nije definitivno bio izražen u ovom trenutku u vremenu. I ako mora da bude
12 izraženo, ono će biti izraženo u presudi, a ne sada. Tako da bih htio da to
13 ispravim.

14 Rekavši to, mislim da bi sada bilo fer da gospodin Whiting kaže što ima
15 da kaže. Hvala.

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Ja mogu da Vam kažem
17 da sam prekrižio -

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, gospodin
19 Martić gestikulira nešto. Vjerovatno želi nešto da kaže. Pa, biste možda
20 pokušali da se sa njim konsultujete. Pogledajte da vidite o čemu se radi.

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 [Obrana se savjetuje s klijentom]

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančević.

3 Izvolite, gospodine Whiting.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Gospodin Martić neće tražiti reč. Samo je želeo da mi

5 skrene pažnju da je u slušalicama čuo komentar prevodilaca o radu Sudskog veća

6 koji je krajnje nedoličan za ovu situaciju. I to je njega pogodilo. Zato je

7 tražio reč. Ja neću citirati ništa, ali samo ukazujem na problem. Ništa više.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ima li išta što mi možemo da

9 ispravimo? Ili bolje da ostavimo kako jeste?

10 G. MILOVANČEVIĆ: Samo, samo sam preuzeo obavezu pred gospodinom Martićem

11 da ovo saopštim i ništa više. Hvala Vam. Nema potrebe za intervencijom.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu. Hvala, gospodine

13 Milovančević.

14 Izvolite, gospodine Whiting.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Hvala, časni Sude. Mogu da Vas uvjerim

16 da sam prekrižio oko pola stvari koje sam namjeravao da kažem. A prva je stvar,

17 ja bih htio da ispravim zapisnik. Po našem mišljenju, Tužilaštvo nije tražilo

18 produženje vremena ni u jednom trenutku. I mislim da se ovdje dvije stvari

19 miješaju. U novembru prošle godine, 2005. Tužilaštvo je dalo procjenu izvođenja

20 svojih dokaza u jednom podnesku. I tu je bila procjena od 298 sati. Kako se

21 razvijalo izvođenje dokaza Tužilaštva, Tužilaštvo je nastojalo da obavijesti

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 strane i Vijeće kada smatramo da će izvođenje dokaza završiti. Tako da smo
2 napravili procjenu o tome. A ta procjena iz raznih razloga, uključujući i bolest
3 u jednom trenutku optuženog i drugih razloga koje smo pogrešno procijenili u
4 nekoliko dana koliko će trajati da se završi. Ta se procjena malo promijenila i
5 mislim da kada je gospodin Milovančević spominjao produžetak vremena, on je
6 mislio ustvari da smo zatražili da podesimo svoju vlastitu procjenu. No, na
7 kraju krajeva, izvođenje dokaza Tužilaštva trajalo je mnogo manje od 260 sati. A
8 260 sati je vrlo gruba procjena. Mi se nikad nismo vratili da pogledamo koliko
9 je dana bilo u potpunosti ispunjeno, koliko je sati iskorišteno. Mi na to nismo
10 gledali. Zato kažem da je to mnogo manje od 260 sati. Nikada nismo posmatrali to
11 kao da nam je dato produženje vremena. Već je ono bilo onako kako je bilo u
12 skladu sa nalogom na početku izvođenja dokaza. To sam želio da razjasnim.

13 No, u svakom slučaju to ni na koji način ne mijenja pravo Obrane da
14 traži više vremena, da traži produžetak vremena. A isto tako kako bi bilo jasno.

15 Kao drugo, postoji sugestija da postoji različiti tretman Tužilaštva i
16 Odbrane. Ja ne želim da ulazim u široke rasprave, ali bismo osporili premisu ove
17 tvrdnje, a to je da to podrazumijeva da se slični predmeti tretiraju na
18 drugačije načine. Po našem mišljenju, naše situacije iz velikog broja razloga
19 nisu slične. A ako postoji neka razlika u tretmanu koja je primijećena, onda je

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 ona opravdana razlikama u tipu svjedoka koje smo dovodili, sažecima koji su
2 prezentirani Sudskom vijeću, upotreba od strane Tužilaštva pravila 92bis. I isto
3 tako opterećenja, odnosno zadaci Tužilaštva. Tužilaštvo naravno ima sasvim
4 drugačiji posao. Mi moramo cijeli svoj predmet da dokažemo izvan svake razumne
5 sumnje. A to je sasvim drugačije od onoga što radi Obrana.

6 Treća tačka je vezana za sugestiju Raspravnog vijeća da Obrana razmotri
7 pravilo 89(F) i 92bis. A Tužilaštvo samo želi da podvuče urgentnost da se krene
8 u tom pravcu, jer to se mora uraditi putem podneska na koje Tužilaštvo onda ima
9 pravo da odgovori i zauzme svoj stav po tom pitanju. I ja bih isto tako
10 pretpostavio da dok postoje područja koja su odgovarajuća za pravilo 92bis,
11 postoje druga čije svjedočenje treba da bude uživo i treba unakrsno ispitivanje.
12 Dakle, postoje komplicirana pitanja i kako te svjedoke treba tretirati. Sat
13 otkucava, i mi ćemo naglasiti u ovom trenutku, ako treba da bude podnesak za
14 pravilo 92bis ili 89(F), onda treba da se podnese brzo kako bismo mi imali
15 priliku dati odgovor i Vijeće ima priliku da donese odluku.

16 I jedina finalna stvar koju bih spomenuo jeste: Obrana je navela da sada
17 ima nameru da uloži prigovor na nalog Suda od 7. septembra 2006. Ja bih samo

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 napomenuo da je vrijeme da se traži dozvola isteklo prema pravilu 73(C). Nalog
2 je bio od 7. septembra i Obrana je imala 7 dana da traži potvrdu. I vrijeme je
3 isteklo. Prema tome, po našem mišljenju, žalba više nije moguća.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Whiting.

5 [Suci vijećaju]

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, mene zanima
7 kakav bi bio Vaš odgovor na pitanje jednakosti sredstava. Vi ste to samo
8 slučajno spomenuli, ali bih ja voljela da Vi konkretnije odgovorite. I kako Vi
9 to vidite u ovim okolnostima? Da li biste mogli da nam pomognete? Ja znam da
10 postoji određena sudska praksa po tom pitanju, mislim u predmetu *Orić i*
11 *Milošević*, možda. Kako biste Vi odgovorili na tvrdnju gospodina Milovančevića da
12 je način na koji se Vijeće bavilo ovim pitanjem izgleda da se ne obraća
13 adekvatno pitanju jednakosti između dvije suprotstavljene strane.

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Da. Hvala, časni Sude. Prva tačka koji
15 bih htio da spomenem što se tiče jednakosti sredstava jeste: sudija Moloto je
16 spomenuo situaciju u domaćim pravosuđima gdje Tužilaštvo ima iza sebe državu. Ja
17 samo želim da imamo državu iza sebe, što nemamo.

18 A druga stvar je, ja bih osporio pojam koji je na neki način sadržan u
19 pojmu jednakosti sredstava, da Obrana nema iste mogućnosti kao Tužilaštvo da
20 pripremi svoj predmet. To se opet vraćam na onaj pojam koji se iznova uvijek
21 ponavlja da Obrana dobiva samo nekoliko sedmica ili nekoliko dana da pripremi

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 svoj predmet do mi svoj predmet pripremamo godinama. Mislim da to nije tačno.
2 Obrana je imala godine da pripremi svoj predmet, kada su znali sve o svom
3 predmetu, teoriju naših predmeta, izjave svjedoka i tako dalje. Treća tačka koja
4 vjerovatno više odgovara na pitanje koje je sutkinja postavila vezano za sudsku
5 praksu. Postoji slučaj iz Raspravnog vijeća da pojam jednakosti sredstava nije
6 matematička kalkulacija jednakosti resursa za Tužilaštvo i Obranu. To jednakost
7 sredstava ne znači. Žalbeno vijeće u predmetu *Tadić* je reklo da jednakost
8 sredstava obavezuje pravosudno tijelo da nijedna strana ne bude u neadekvatnom
9 položaju kad izvodi svoje dokaze.

10 A ja mislim da ništa nije te vrste učinjeno ovdje. Mislim da je Obrani
11 data svaka prilika da izvodi svoje dokaze. I po našem mišljenju odluka od 7.
12 septembra 2006. ovoga Sudskog vijeća u potpunosti daje Obrani mogućnost da
13 iznese svoje argumente.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] A što se tiče broja
15 dodijeljenih sati? Na primjer, šta biste ovde konkretno rekli?

16 G. WHITING: [simultani prijevod] Mislim da je Raspravno vijeće to već
17 navelo u svojim odlukama. Sudska praksa nema nikakvih zahtjeva u kojima bi se
18 reklo da Obrana dobiva isti broj sati kao i Tužilaštvo. A to se vraća na dvije
19 stvari, broj sati nije opet matematička kalkulacija već je funkcija posmatranja
20 svjedoka koji se predlažu, kakvo će svjedočenje davati, procjena koja se donese

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 koliko će biti potrebno za iznošenje tih dokaza. To je prva tačka. A druga tačka
2 je, po našem mišljenju nema smisla da se insistira na jednakom broju sati kada
3 Tužilaštvo ima tako različit teret dokazivanja u dva smisla. Tužilaštvo ima
4 obavezu da dokaže svaki pojedinačni element svakog pojedinačnog krivičnog djela
5 ili zločina, ili barem da pokuša to učiniti. Dok Obrana, Obrana naravno može
6 osporavati svaki element svakog krivičnog djela, ali nije tipično to što se
7 događa. Drugo, Tužilaštvo mora da dokaže svoje argumente izvan svake razumne
8 sumnje, što je mnogo više nego ono što Obrana treba da učini.

9 Hvala, časni Sude.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Prije nego što sudija Hoepfel bude
11 govorio, ja bih takođe pomislio da se radi o različitom broju svjedoka.
12 Tužilaštvo ima različiti broj svjedoka od Odbrane, tako da isto i to utiče na
13 broj dodijeljenih sati.

14 G. WHITING: /nedostaje simultani prijevod/

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, sudija Hoepfel.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Slažem se sa svojim kolegama. I samo
17 želim da kažem da je to poanta koju bismo željeli da razjasnimo. I mislim da smo
18 je učinili jasnom u našoj zadnjoj odluci koju smo donijeli 7. septembra. A
19 princip koji je izražen u Statutu jeste princip korektnosti. Statut ne govori o
20 jednakosti sredstava. Gospodine Milovančeviću, ja ne mogu da vidim neku
21 nekorektnost, nešto nefer u situaciji. I mislim da ne možete da tvrdite da ste
22 imali samo nekoliko sedmica da se pripremite u poređenju sa vremenom koje je
23 imalo Tužilaštvo. Ustvari, radilo se o godinama, zar ne?

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da smo možda malo previše
25
26
27
28
29
30

1 nategnuli ova pitanja, gospodine Milovančeviću. I previše govorili, ali u nadi
2 da ćemo razumjeti jedni druge; svi mi u sudnici. Ja bih sada želio da čujem od
3 Vas, gospodine Milovančeviću, vrlo ukratko kako predlažete da nastavimo? Sada
4 pokušavamo da nađemo rješenja. Sada se više ne žalimo.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, danas je petak. Mi ćemo Vam u ponedjeljak -
6 kad kažem "vama", mislim na Sudsko veće - dostaviti revidirani spisak sa ovoliko
7 sati koliko ste odredili. Hvala.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, ja bih Vas
9 zamolio da vrlo ozbiljno razmotrite obećanje koje ste dali. Sjetite se, govorili
10 smo o obećanjima koja nisu održana. I ja bih molio da Vi svoje održite.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, učinićemo to.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Čuo sam Vas, i hvala. Vi ćete nam
13 dakle, dati revidovanu listu i naznačiti broj sati za svakog svjedoka. Hvala Vam
14 na tome, gospodine Milovančeviću mnogo. I dopustite mi da u zaključku kažem kako
15 se ovaj postupak razvija, i ako Vam postane jasno da ne možete da se pridržavate
16 ovog rasporeda, Obrana uvijek ima mogućnost da zatraži produžetak vremena.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Hvala Vam. Razumeo sam Vas.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala mnogo.

19 Izvolite, gospodine Whiting.

20 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja ne znam da li ste htjeli
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da predložite da se pozove sljedeći svjedok, ali imam samo tri proceduralna
2 pitanja koja bih htio da pokrenem.

3 SUDAC MOLOTO: /prijevod engleskog transkripta: "Svakako, izvolite."/

4 G. WHITING: /prijevod engleskog transkripta: "Zahvaljujem, časni Sude."/

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da možemo ovo vrijeme upravo
6 tako i iskoristiti.

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Kao prvo, svako, pretpostavljam, zna da
8 je Raspravno vijeće donijelo odluku o svjedočenju Milana Babića juče. I to
9 pokreće, čini mi se, nalog Raspravnog vijeća u njegovoj prvobitnoj odluci vezano
10 za podnesak Obrane o pitanjima koje je imalo namjere da postavi i dokazne
11 predmete i odgovor Tužilaštva. Ja bih naglasio, a pogledao sam ponovo nalog
12 Vijeća, jer je to bilo pred više vremena, da je trebalo da budu pitanja koja je
13 Obrana namjeravala da postavi u to vrijeme. I u dokumentu se kaže koje je u to
14 vrijeme namjeravala da koristi... Znači, mnogo je vremena prošlo otkad je
15 gospodin Babić svjedočio i ja pretpostavljam da to neće da bude situacija u
16 kojoj će se razvijati novi dokumenti ili nove informacije ili nove ideje. Pa sam
17 htio samo da kažem Vijeću da je to nešto što je namjeravano u to vrijeme. A isto
18 tako bih htio da saznam da li Raspravno vijeće želi neki raspored za ove
19 podneske koji treba da se podnesu. U početku je bilo 7 dana za Obranu i 7 dana
20 za Tužilaštvo. Ne znam da li Raspravno vijeće želi da se toga drži. Mi imamo
21 nešto drugo što je predviđeno, što treba da se pojavi, ali svakako, odluka je na
22 Vijeću.

23 [Suci vijećaju]

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Rekli ste tri, čini mi se. Molim Vas
2 da kroz sve prođete.

3 G. WHITING: [simultani prijevod] Drugo je ovo, a to sam već privatno
4 pokrenuo sa Obranom, ali želim da uđe u zapisnik. Obavijest koju smo dobili o
5 dokaznim predmetima koji će biti korišteni sa svjedocima Obrane dobivamo sve
6 kasnije i kasnije. Često dobivamo noć uoči svjedočenja, nekad čak i ujutro kada
7 će svjedok svjedočiti. Čini se da dobivamo samo obavještenje o dokaznim
8 predmetima nakon što je završena priprema svjedoka. Ja sam zatražio od Obrane, i
9 htio bih da to uđe u zapisnik, da tražimo da nam se daju liste, spiskovi
10 dokaznih predmeta koji će biti primijenjeni ranije nego što svjedok svjedoči.
11 Isto tako, ako uslijed pripreme svjedoka ili daljeg razmišljanja budu neki
12 dokazni predmeti dodani ili oduzeti, onda se oni mogu dodati ili oduzeti. No, za
13 sljedeću sjednicu, na primjer, vjerojatno ćemo imati tri svjedoka. Nemamo
14 dokazne predmete ni za jednog od njih. Pa bih onda zamolio Obranu da to učini.

15 Treća tačka je izvještaj vještaka. Vrijeme počinje da otkucava. Posebno
16 imamo sada jednu sedmicu početkom oktobra kada nećemo raditi. Prema pravilu
17 94bis kada se podnese izvještaj vještaka, druga strana ima 30 dana da razmotri
18 taj izvještaj, kako bi taj svjedok svjedočio prije kraja suđenja. Onda ti
19 izvještaji trebaju biti podneti dosta brzo. Pa sam mislio da to treba da

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pokrenem.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting, hvala Vam mnogo
3 što ste pokrenuli ova pitanja; šta bi Vijeće bez Vas?! Prošlo vrijeme bio je
4 gospodin Black koji je to rekao, a sada je Vaš red.

5 Gospodine Milovančeviću, Vi ćete se složiti da su ove tri tačke veoma
6 značajne. Očigledno da je donošenje odluke Žalbenog vijeća nešto što automatski
7 pokreće nalog koji je donijelo ovo Raspravno vijeće. Gospodin Whiting pita hoće
8 li Vijeće odrediti nove vremenske rasporede. *Prima facie* mislim da ne treba.
9 Raspored je prema tom redu i onda se treba pridržavati vremenskih rokova koji se
10 nalaze u tom nalogu. Nisam sasvim siguran da li se u pravilima govori o
11 vremenskom periodu u kojem se moraju podnijeti obavještenja o dokaznim
12 predmetima prije nego što se koriste.

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne, časni Sude.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kakva je praksa?

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Mislim da ne postoji neka jedinstvena
16 praksa, 12, 24 sata, 48 sati. No, mi molimo naprosto ako se to može uraditi dva
17 dana prije nego što svjedok svjedoči. Ukoliko je moguće, onda bismo bili veoma
18 zahvalni.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Što se ovoga tiče, onda da vidim da
20 li je to moguće da se učini. Očigledno je da će najveći broj dokaznih predmeta
21 koje ćete upotrijebiti imati već mnogo duže nego što ćete razgovarati sa
22 svjedokom. I ako biste onda mogli to da date barem 48 sati ranije tužiocu. I
23 ako, nakon što ste to dali imate nove dokazne predmete koje biste željeli da
24
25
26
27
28
29
30

1 dodate, mislim da će Vaš kolega uvijek biti spreman da to prihvati. Ako želite
2 nekad da izbacite, možete da ih izbacite. Da li smatrate da je 48 sati jedan fer
3 zahtjev?

4 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja Vas molim da nam ne određujete rok. Mi
5 ćemo nastojati uvek da kolegi dostavimo, smatramo to prvo pitanjem elementarne
6 kolegijalnosti i elementarne korektnosti. I jasno nam je da kolega tužilac ne
7 može spriječiti unakrsno ispitivanje ukoliko mi njemu dostavimo to neposredno pred
8 početak saslušanja. Neki put je nama to teško da ispunimo. I da sad ne bi bili u
9 situaciji da kršimo rok, ja Vas molim, mi smo prihvatili pred Vama obavezu da
10 gledamo da to bude u nekom takvom optimalnom roku od 48 sati, ali molim da ne
11 određujete rok. Dakle, kolega tužilac uvek ima mogućnost da ukaže na taj problem
12 i mi ćemo nastojati da, da poštujemo ovu obavezu i međusobnu kolegijalnost. Ako
13 mogu tako da odgovorim.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Razumijem, gospodine Milovančeviću.
15 Nije namjera Vijeća da donese odluku ili nalog već samo želi da utvrdi i da
16 vidimo da li Vi možete to da ispunite. Naravno, ovdje ili ondje nećete ispuniti
17 rok, možda ćete negdje čak tri dana ranije moći da date dokumente.

18 No, ovo pitanje izvještaja vještaka sada postaje vrlo urgentno,
19 gospodine Milovančeviću.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ako mi dopuštate da Vam odgovor vrlo
21 konkretan na to pitanje dam u ponedjeljak, da to proverim sa mojim saradnicima.
22 Ekspertski nalaz, vojnog eksperta je već dugo na prevođenju. Trebalo bi da je
23 gotov. Ali ja sad nemam pravu informaciju. A ovaj drugi ekspertski nalaz je
24 predat na prevođenje. I mislim da je to kratak materijal i to će vrlo brzo biti

25

26

27

28

29

30

1 gotovo. U svakom slučaju, mi znamo za ove odredbe pravila i rokove koji stoje
2 pred nama i pred Vama i pred kolegom tužiocem. Ali ću Vam odgovoriti o tome u
3 ponedjeljak, ako dopuštate.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je u redu, gospodine
5 Milovančeviću. Dajte nam taj konkretan odgovor u ponedjeljak. Ali samo bih hteo
6 da naglasim hitnost. To je nešto što moram da naglasim. I mislim da kad sam to
7 pomenuo da je zgodno vreme da sada imamo pauzu. Vratićemo se u petnaest do šest.
8 Mislim da treba da pripremimo svedoka i nadam se da smo završili sve o čemu ste
9 hteli da pričamo u vezi sa administrativnim pitanjima. Neka svedok bude spreman.

10 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, svi ustanite.

11 ... Početak pauze u 17.16h

12 ... Sjednica nastavljena u 17.52h

13 [Svjedok je ušao u sudnicu]

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim, ustanite. Molim, sedite.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Može li svedok, molim Vas, da dâ
16 zakletvu.

17 SVJEDOKINJA: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu i ništa
18 osim istine.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lepo. Izvolite sestî, gospođo.

20 SVJEDOKINJA: Hvala.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančeviću.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

23 SVJEDOKINJA: LJUBICA VUJANIĆ

24 Ispituje g. Milovančević:

25

26

27

28

29

30

1 P: Dobro večer, gospođo.

2 O: Dobro večer.

3 P: Pre nego što pređemo na postavljanje pitanja, molim Vas da vodimo
4 računa o prevodilačkoj službi. Dakle, da uvek sačekate da postavim pitanje do
5 kraja i da napravite kraću pauzu kako biste odgovorili, da bi prevodioci mogli
6 da rade svoj posao. Hvala Vam unapred. Ta se obaveza odnosi i na mene.

7 Molim Vas, da li nam možete reći, gospođo, Vaše ime i prezime, puno ime
8 i prezime.

9 O: Ljubica Vujanić.

10 P: Gde ste i kada rođeni?

11 O: 10. marta 1937. godine u selu Miruše, opština Nikšić, Crna Gora.

12 P: Šta ste po nacionalnosti i veroispovesti?

13 O: Po nacionalnosti sam Crnogorka, a po veroispovesti pravoslavna.

14 P: Hvala Vam. Rekli ste da ste rođeni u Crnoj Gori. Gde ste učili škole
15 i šta ste od škole pohađali?

16 O: Osnovnu i osmogodišnju školu sam završila u selu gde sam rođena. Malu
17 maturu sam završila u Bileći. Gimnaziju i pravni fakultet u Beogradu. I u
18 Beogradu sam položila pravosudni ispit da bih se mogla baviti pozivom kojim sam
19 se kasnije bavila.

20 P: Hvala Vam. Možete li nam reći kada ste, koje godine ste završili
21 fakultet i gde ste se zaposlili?

22 O: Ja sam fakultet završila 18. marta 1966. godine. Nakon toga sam
23 otišla da radim u Knin sticajem okolnosti, jer sam završila čisto pravstveni
24 smjer i bila mi je velika želja da radim u pravosuđu. To nisam mogla, naravno,

25

26

27

28

29

30

1 dobiti u Beogradu u to vrijeme. I inače se bio problem zaposliti u Beogradu zbog
2 tog, odnosno uopšte u Srbiji, a posebno u Beogradu, jer je tada bila neka
3 privredna reforma. I ja sam sticajem okolnosti otišla. S tim što sam imala
4 namjeru u pravosuđe. Bila su raspisana nekakva mjesta pripravnička u Drvaru, u
5 Livnu, ali se to oteglo proceduralno zbog nekakve te administracije i
6 odobravanja sredstava. I ja sam počela raditi u Kninu 26. maja 1996. godine u
7 građevinskom poduzeću Dinara, kao pripravnik. Ja sam bila godinu dana
8 pripravnik. Nakon toga sam postavljena na mjesto referenta za pravne poslove
9 gdje sam zastupala radnu organizaciju.

10 P: Hvala Vam. Mogu li Vas prekinuti, gospođo Vujanić?

11 O: Možete.

12 P: Dakle, prvi posao dobili ste u Kninu u jednom preduzeću?

13 O: Da.

14 P: Da li ste posao koji ste dobili u preduzeću kasnije promenili? I gde
15 ste to otišli da radite i šta?

16 O: Da. Ja sam položila u međuvremenu ovaj pravosudni ispit i naravno
17 dobila sam kasnije mesto u pravosuđu. I 01.07.1975. godine sam bila izabrana za
18 sudiju Opštinskog suda u Kninu. I dobila kompletnu referadu krivičnog odijela. I
19 na tom mjestu sam radila, mislim, kol'ko se sjećam, negdje do 1984. godine.
20 Kasnije sam bila izabrana za opštinskog javnog pravobranioca. I tu sam ostala do
21 1. maja 1992. godine kada sam otišla iz Knina i, naravno, posle toga sam u
22 Beogradu.

23 P: Hvala. Dakle, možemo li u jednom kratkom odgovoru naznačiti kada ste
24 došli u Knin i do kada ste bili u Kninu?

25 O: U Knin sam došla 25. maja 1966. godine. I počela sutridan raditi.
26 Znači, došla sam dan ranije i počela sam raditi 26. maja 1996. A otišla sam 1.
27 maja 1992. godine.

28 P: Hvala. Kada ste došli u Knin kakav je bio nacionalni sastav
29 stanovnika?

30 P: Pa nekako su ubrzo bili neki izbori u Kninu. I mene su valjda kao

1 pravnika i tako, i pošto sam bila leđična, dosta sam imala slobodnog vremena,
2 sam bila birana na nekakve izborne organe tamo. I mene je to malo zainteresovalo
3 zato što prosto o tom nikad nisam razmišljala dok sam bila, ovaj... u Beogradu,
4 našla sam se tako jedanput nekoj sredini. I sjećam se da je to bio neki procenat
5 92% Srba, 6% Hrvata, 2% svih ostalih.

6 P: Kakvi su bili međunacionalni odnosi, odnosi među ljudima? Kažete,
7 bilo je 92% Srba, 6% Hrvata i 2% ostalih. Kakvi su bili međuljudski odnosi? Ne
8 mislim samo na međunacionalne, međuljudski odnosi kakvi su bili u Kninu?

9 O: Po mojoj oceni bili su, bili su izvanredni. Mislim do te mjere
10 korektni. Ja sam prvo dvije večere, ako mogu da kažem, spavala u hotelu Dinari.
11 I meni je prišla jedna dama koju sam posle, koja me prosto odvela - pošto je to
12 Knin, malo mjesto, svi se znaju... da je došô pravnik sa strane iz Beograda - i
13 ona se predstavi i rekla: "Ideš ti kod mene spavat'." I to je buduća moja kuma
14 bila koja je bila profesor srpsko-hrvatskog jezika, inače Hrvatica. I da Vam
15 kažem, ja sam posle dvije godine, pune dvije godine dok se nisam udala,
16 stanovala u porodici koji su Hrvati. I, ja sam troje njihovo djece kasnije
17 vjenčala, kad su se oni, ovaj... udavali odnosno ženili. Tako da su ti odnosi
18 zbilja bili, bili izvanredni. Ja, ja sam imala i kolega van posla -

19 P: Hvala. Hvala Vam. Kada kažete da su ti međuljudski odnosi bili
20 izvanredni, da li govorite o sopstvenom iskustvu ili imate i iskustvo i drugih
21 ljudi, drugih stanovnika u Kninu?

22 O: Pa jednostavno mislim da Vam kažem, to je jednostavno nešto što je
23 tako; apsolutno i drugih ljudi. Nikad nisam čula za nikakav neki da je bio
24 /nerazgovijetno/ periodu.

25 P: Hvala. Hvala. Kakav je bio nacionalni sastav ljudi zaposlenih u
26 firmama, preduzećima, u državnoj službi? Da li ste imali priliku to da saznate?

27
28
29
30

1 U Kninu, naravno. Mislim da vreme kada ste Vi došli i do 1992.?

2 O: Pa ja, mislim ono kol'ko se sjećam, a sjećam se pogotovo što sam bila u neakvim tim
3 više biračkim strukturama i bila sam na mjestu gdje sam, kažem, ovaj... pogotovo posle kad sam
4 radila u, na sudu i u pravobranilaštvu, prilikom
5 svih tih izbora na ta rad... na mjesta koja su bila u tim politički, ajmo reć, ovaj... vodećim
6 strukturama - je l' to bila opština, komitet - tu se vodilo jako računa što meni u početku,
7 pravo da Vam kažem, nije ni bilo jasno, jer... sam to odrasla u nekoj drugoj sredini, živila. Pa
8 je rečeno ovako kad se sastavljaju te liste - ja sam bila nekad i, svojevremeno prije toga u
9 biračkim odborima i predstavnik nekih izbornih komisija za vrijeme tih nekih lokalnih izbora -
10 ovaj... tako da je to bilo, recimo ako je predsjednik opštine /u engleskom transkriptu: "Serb"/
11 onda potpredsednik mora bit Hrvat. Ako je predsednik komiteta Srbin, ovaj... sekretar mora bit
12 Hrvat. To je što se tiče, znači, bila je jedna ta nacionalna struktura u kojoj se vodilo računa
13 koje su bile u tim, tim, ajmo reć upravama ili političkim strukturama. Što se tiče privrede, tu
14 jednostavno su se birali ljudi, nikad nije bilo nikakve zapreke nego prosto, Knin je bio tada
15 vrlo razvijen. Imao je jednu dosta jaku privredu i dosta zaposlenih ljudi, jer je tu bio taj
16 TVIK koji je zapošljavao oko 3.700 radika. Bio je veliki željeznički čvor. I tako da smo imali,
17 evo ja sad mogu Vam... jedan veliki broj ljudi koji su bili hr...hrvatske nacionalnosti na vrlo
18 odgovornim mjestima u privredi. Od direktora banke, od direktora srednjoškolskog centra. Bio je
19 jedno vreme predstavnik opštine -

20 P: Hvala. Dovoljno je.

21 O: Tako da to -

22 P: Hvala Vam, gospođo Vujanić. Imam jednu molbu za Vas.

23 O: Izvolite.

24 P: Molim Vas, samo ako možete malo laganije da govorite zbog prevodilačke službe. Njima
25 je teško da prate govor, a nastoje da prevedu korektno. Ako možete, molim Vas.

26 Kažete u Kninu ste bili do otprilike polovine 1992. godine. Da li su ti dobri
27 međuljudski, međunacionalni odnosi postojali sve vreme dok ste Vi bili u Kninu?

28 O: Ja Vama kada kažem - ja sam radila, dok sam radila u kninskom sudu, od nas četvoro
29 sudija, i predsednik je bio peti, (...) je bilo dvoje kolega koji su bili Hrvati. Oni su,

30

1 ja sam imala osjećaj da su ostali iza nas. Činjenica je da pojavom višestranačkih izbora da se
2 ipak nešto događa na tim prostorima. Da se nešto događa na tim prostorima, jer je tada - ja
3 kol'ko se sjećam, dozvolićete da ne mogu da se sjetim svih tih nekakvih datuma ili možda,
4 ovaj... da mogu da pogriješim - ovaj... da su oni bili, čini mi se, u maju 1990. godine. Tada
5 je, kad je pobijedila, ovaj... HDZ sa doktorom Franjom Tuđmanom, ovamo je, konkretno u Kninu i u
6 srpskim opštinama je pobijedio SDS. Posle toga je, sad već nažalost pokojni, Milan Babić bio
7 izabran za predsjednika opštine. Tad se to osjetilo, ali je, znate, postojalo je nešto kad
8 osjetite da se ipak nešto događa. Međutim, to je prevršilo čašu, mislim po meni, ja ne mogu
9 da... - ja nisam nikad političar, ja se nikad u životu nisam bavila politikom - isključivo sam
10 se bavila svojom profesijom. Ja lično, ko neko ko pripada nekoj drugoj naciji na tim prostorima,
11 Srbi su se osjetili prevarenim izborima kad su, uglavnom u ovim urbanim sredinama glasali za
12 stranku Ivice Račana koji je prije toga dolazio i držao ta raznorazna, ne mitinge, nego su bili
13 ti skupovi na kojima je govoreno. I kad sam vidjela da je taj...to tako bilo, onda su se Srbi
14 malo, osetili su se prevareni. A onda ono što je doista prelilo čašu. Ja kažem, molim i ovaj
15 časni Sud i ovo sve, ja sam došla ovde da kažem zbilja onako kako sam ja to osetila pošto nisam
16 ni Kninanjka ni eto, ovaj... U to vrijeme, mislim da je to negdje bio pod konac 1990. godine,
17 ili ne znam, tako neko je i bio, /nerazgovijetno/ da jesam, kad se dogodilo ubivstvo jednog
18 mladog momka, Vase Pečara. To je, ja sam tada čula tu priču da je on unuk od svog djede koji je
19 ubijen, kako su tada govorili, koga su ustaše za vrijeme Drugog svjetskog rata ubili - to je
20 bilo jedno stravično, užasno vrijeme u... tada jedan osjećaj u Kninu. Da Vam ne govorim kasnije
21 sa... ovim donošenjem Ustava kad je -

22 P: Hvala, hvala. Dovoljno je. Vi ste pomenuli da ste, čini mi se da ste rekli da ste
23 obavljali neke poslove u izbornoj komisiji. To ste vezali za saznanje o strukturi stanovništva.
24 Jeste li pominjali nešto?

25 O: Pa, praktično od mog dolaska u Knin, ovaj... svi koji su bili lokalni izbori, bila
26 sam ili član u... biračkog odbora ili predsjednik biračkog odbora, ili izvorne koalicije, jer
27 mislim -

28
29
30

1 P: Hvala, hvala. Kada govorite da ste bili član ili predsjednik izborne komisije, mislite
2 na izbornu komisiju na kom nivou? Da li za Knin ili nešto -

3 O: U ovom momentu sam govorila o lokalnim izborima koji su održavani svojevremeno na
4 području opštine Knin. Znači, direktno -

5 P: Hvala. Hvala. Dovoljno je.

6 O: A kasnije -

7 P: Hvala. Dovoljno je. Da li je zakon određivao sastav izborne komisije? I kako je on
8 to regulisao? Možete li nam vrlo kratko reći?

9 O: Ne. Zakon nije. Kol'ko ja se sjećam zakon to nije nikad regulisao, ali prosto to je
10 nešto što je bilo jedna uobičajena praksa. To je prosto bilo nešto što je uobičajena praksa.
11 Evo, ja mogu samo, ako dozvolite, vrlo kratko reći, ja kad sam bila sudija krivičar, kad sam god
12 - zavisi od tog koga sam imala, ovaj... optuženog - moj sastav vijeća, odnosno vijeće kojim sam
13 ja, ovaj... vodila je uvijek bilo: ako je Hrvat da obavezno imam Hrvata, ako je Albanac, što se
14 često znalo dogoditi, jer je Knin bio veliko prometno, prometnica, pa je dosta bilo tako ili
15 džeparoša ili ovaj saobraćajnih udesa - da opet bude Albanac. Imala sam jednog vrlo časnog
16 Albanca koji je bio, ovaj... tu poslastičar. Tako da... prosto je to nešto... to meni niko nije
17 rekao. Prosto meni niko nije, ali to je nešto što tako, prosto eto tako osećate u toj sredini da
18 to treba tako raditi. Ali zakon, kol'ko se ja sjećam, to nije nigdje bilo -

19 P: Oprostite. Vi ste sada govorili o nacionalnom sastavu ljudi u Vašem sudskom veću, a
20 moje pitanje se odnosilo na sledeće: da li je sastav izborne komisije, u smislu kvalifikacije
21 članova i predsednika izborne komisije bio predviđen zakonom?

22 O: Doista ne mogu da se sjetim. Ali ono što zasigurno znam, jer ja mogu da se sjetim
23 ljudi koji se bili u tim, uvijek je to apsolutno bilo jedno miješano, mislim i odbori i
24 komisija. Tako da -

25 P: Hvala. Dovoljno je. Dovoljno je. Rekli ste da ste zapamtili višestranačke prve izbore 1990.
26 godine. Da li se sećate nekih događaja vezanih za avgust 1990.?

27 O: A, sjećam se augusta mjeseca po mnogo štošta /nerazgovijetno/. Ali, recimo, između
28 ostalog se sjećam kad je se pokušala da se oduzme, kol'ko se sjećam da je to bio avgust

29
30

1 1990. godine kad su, tako je to kod... mislim da su hrvatski redarstvenici, tako su ih nazivali
2 - mi, narod taj obični da... su, da uzmu rezervnu sastavu SUP-a Knin. A prethodno se dogodilo u
3 nekim opštinama, tada je kompletan - ja koja sam uvijek rekla da je to nevjerovatno, da je to
4 prvi put po nekom mom saznanju da narod brani miliciju. Obrnuto je uvek bilo da milicija brani
5 narod. Tad je jednostavno, pošto je TVIK koji je inače bio jedna okosnica, ovaj... Knina kao u
6 tom privrednom sistemu. I oni su kao metalci uvijek vodili sve što se tako događalo. A potom su
7 izišli željezničari i svi ostali. Tako da je to bila jedna ogromna, ovaj... masa naroda koja je
8 *de facto* branila da se ne oduzme to oružje iz SIV-a. E onda su nek...negdje, mislim u to
9 vrijeme, počele i barikade isto. To je sve bila ta jesen. Da li je sad bio august, il' je bio
10 septembar, nemojte me držati za reč. Ja nisam -

11 P: Hvala Vam. Dovoljno je. To okupljanje naroda o kome ste govorili, dakle, da svedemo
12 samo na jednu kratku rečenicu. Desilo se zbog čega? Dakle, u kratkoj rečenici.

13 O: Desilo se da... zbog pokušaja hrvatskih redarstvenika da oduzmu oružje koje
14 Teritorijalnoj odbrani... red... tako su je zvali u to vrijeme -

15 P: Hvala. Dovoljno je. Da li znate nešto o oružju rezervnog sastava milicije u Kninu?

16 O: A ne znam. Pravo da Vam kažem, ja... jednostavno -

17 P: Hvala, dovoljno. Hvala, dovoljno. Dovoljno je. Da li Vam je poznato nešto o nekom
18 referendumu u toku 1990. godine?

19 O: Da. Bio je u to... mislim da je to isto bilo negdje u jesen. Da li je to bio august
20 ili septembar, ovaj... 1990. godine kad je održan referendum za SAO Krajinu. I ono što se sjećam
21 iz tog perioda, to je neki referendum koji je trajao nekih desetak, petnaest dana. Znam da sam
22 ja nešto i u području opština sjeverne Dalmacije i Like. Znači, Knin, Benkovac, Obrovac, ili kao
23 ove ličke opštine: Korenica, Gračac, Srb. Ovaj... tako da... je to taj referendum koji je tada
24 bio za osnivanje tadašnje SAO Krajine kako se zvala - međuvremenu i negdje putovala, vratila se,
25 još uvijek ista država. Ovaj... on je održan na-

26 P: Hvala. Hvala. Pomenuli ste SAO Krajinu. Da li znate kada je, sećate li se, makar,
27 perioda u godini kada je došlo do stvaranja SAO Krajine? Kada je doneta, da li je doneta odluka
28 ustvari?

29
30

1 O: Ja mislim da je, da je ona proglašena... da l' dvajs...21. decembra,
2 21. decembra 1990. godine. Ako se... to mi je ostao neki datum, ali -

3 P: Hvala. Kada se kaže "Božićni ustav", kakvo Vam to asocijaciju pravi?

4 O: Božićni ustav - i meni i mnogim mojim prijateljima i poznanicima i
5 komšijama - to je bio nešto što je stravično bilo za nas pogubno; taj Ustav koji
6 je donijela tada Hrvatska, gdje je prednjačila HDZ - iz koga je srpski narod u
7 Hrvatskoj od jednog konstitutivnog naroda, jednog državotvornog naroda izbačen i
8 on dobija status nacionalne manjine. I mislim da je to nešto što je prosto smo
9 svi doživili vrlo teško i -

10 P: Hvala. Vi sad govorite, kažete: "Svi smo ovo doživeli vrlo teško." Da
11 li nam kratko vrlo možete reći zašto je to tako teško shvaćeno kod stanovništva?
12 Vi govorite o situaciji u Kninu konkretno.

13 O: Da Vam kažem, ja ću jednostavno reć, mislim, to je prosto. Ako je do
14 tada srpski narod konst... uvijek bio konstitutivni narod, to znači, bio
15 državotvorni narod. I ujed... odjedanput pod vidom nekakve... kao "stvaraćemo
16 demokratsko neko društvo", izbacujete taj narod i stavljate ga u nacionalnu
17 manjinu. To je... šta Vam to govori? A, pogotovo što... - ja nisam rođena na tim
18 prostorima, al' sam imala prilike baš zato... /nerazgovijetno/ došla sam u jednu
19 sredinu, slušat mnoge neke te, ovaj... stvari koje su se stravično dogodile.
20 Ovaj... pogotovo me to zanimalo posle 1971. godine koju sam ja na jedan svoj
21 način doživila na tim prostorima. Pa me možda malo i lično tako zainteresuje...
22 neke svoje, ajmo, opšte saznanje, kulture. Ovaj... to je bio nekakav signal za
23 srpski narod. Ja to sasvim odgovorno u svoje ime, u svoje ime tvrdim. I u mom
24 okruženju gdje je izazvao jedan strah u srpskom narodu. To je prosto bio početak
25 nečeg što... je izazvalo strahovito jednu... strah u tome narodu.

26 P: Hvala. Strah od čega ili od koga? Možete li kratko reći i opet Vas
27 podsećam na molbu da malo laganije govorite.

28 O: Aha. Izvinjavam se. Strah od recidiva onoga što se dogodilo u toku
29 Drugog svjetskog rata na tim prostorima.

30

1 P: Hvala. Da li ste u toku 1991. godine obavljali neku funkciju u izbornoj komisiji?

2 O: Da. Ja sam odlukom... kad je posle plitvičkih, mi smo ih tako zvali, plitvičkog
3 događaja gdje je bio sukob na Plitvicama. Tada je, kol'ko se sjećam, Izvršno vijeće, tako se
4 zvalo, ovaj SAO Krajine, donio odluku i takav predlog uputio Skupštini da se provede referendum.
5 I Skupština SAO Krajine, to, taj dio gdje sam ja učestvovala i tu... mislim, mogu zbilja da puno
6 kažem sve što je...što je sasvim adekvatno jer sam u tom dijelu učestvovala - skupština SAO
7 Krajine održana 14. aprila 1991. godine. Na toj skupštini je usvojen tekst koji je išo na
8 glasački listić. I ja sam bila izabrana za predsednika Centralne izborne komisije. Znači, koja
9 ima zadatak da obavi izbor na području cijele SAO Krajine -

10 P: Hvala, dovoljno je. Da li ste kao predsednik Centralne izborne komisije sprovodili
11 neke referendume te 1991. godine?

12 O: Da. Da. Da. Taj je referendum održan 12. maja 1991. kad je to i utvrdila taj termin.
13 To je bio zakon. Tada smo, tada su se u Krajini primenjivali, ovaj... savezni zakoni. Koji je...
14 bio savezni zakon o izboru i opozivu poslanika i drugih, ovaj... u lokalnim samoupravama.
15 Ovaj... i to je bio minimalni taj rok od 30 dana. I on je bio zakazan za 12. maj 1991. godine.
16 Ja sam kao predsednik izborne komisije jednostavno kompletno - to je bio jedan dosta kratak rok
17 da se štampa sav materijal, da se pripreme izbori, da se obiđu sve opštine, ovaj... da se
18 imenuju svi, sve druge izborne komisije. Ako ima vremena i ako imate interesa, ja mogu -

19 P: Hvala, o tome ćemo nešto kasnije. Hvala Vam, dovoljno je.

20 O: E, dobro.

21 P: Kada ste govorili o svojoj aktivnosti na mestu predsednika Centralne izborne
22 komisije, pomenuli ste plitvičke događaje. Možete li ih locirati u neki period vremena
23 preciznije, ako se sećate. I šta znate o njima u jednoj ili dve rečenice. Kratko. Oprostite što
24 Vam ovako kažem.

25 O: Mogu /nerazgovijetno/. Ne znam datum, ali znam da je to bilo na... Uskrs,
26 pravoslavni Uskrs 1991. godine. Ne znam sad, taj se inače datum pomera, ne bih znala

27

28

29

30

1 doista. Mislim da je to bio neki april mjesec ili nešto tako. Ne mogu da se
2 setim, ali znam da je to bilo na pravoslavni Uskrs kad je došlo do sukoba
3 između, ovaj... policije i naroda, ovaj... Krajine i hrvatskih redarstvenika.
4 Posle toga je došlo do donošenja ove odluke o referendumu.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala. Molim Vas da sada na monitoru pogledamo jedan
6 dokument sa liste Tužilaštva 65ter broj 62.

7 Ja sam izgleda... ovo je sigurno dokument koji sam tražio, ali sam ja
8 napravio jednu grešku u oznaci broja. Ne interesuje me ovaj dokument, već Odluka
9 o raspisivanju referenduma od 30.04.1991. godine. To je dokument koji inače ima
10 oznaku na B/H/S-u 02141880. Ja molim, ako je moguće pronaći taj dokument. Žalim
11 zbog ove greške.

12 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja mislim da je to dokazni predmet 144
13 koji se nalazi u spisu, mislim barem.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Whiting.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, možemo li... aha. Da li pred sobom vidite
16 dokument koji sam pomenuo, gospođu Vujanić? I možete li nam reći šta predstavlja
17 ovaj dokument?

18 O: Da, pa to je odluka Skupštine SAO Krajine koja je održana 30.04....
19 ja sam nešto malo... vjerovatno je bilo još nekakvih, jer mi je ostao neki datum
20 od 14.04. - koji je donijela odluku o raspisivanju referenduma. Ovdje vidimo
21 tekst tog... tekst odluke. I pretpostavljam da je to, pravo da Vam kažem,
22 pretpostavljam da je to ta odluka -

23 P: Hvala, dovoljno je. Da li ste Vi sprovodili referendum sa ovakvim
24 referendumskim pitanjem kako je to označeno u ovoj odluci?

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Da.

2 P: Hvala.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Zamolio bih da samo prekinem i htio
4 bih da se u zapisniku tačno pokaže da se radi o dokaznom predmetu 148.

5 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, dakle, ovo je u pitanju dokazni predmet,
6 *exhibit* 148. Pretpostavljam da je to oznaka -

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To bar kaže službenik Suda.

8 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, vidim sada da je tako u mojim
9 bilješkama. Žao mi je što sam sve pogrešno obavijestio.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je u redu, gospodine. Hvala na
11 nastojanju.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Možemo li samo pogledati član 3 u ovom dokumentu?

13 P: Dakle, da li je u članu 3 sadržano pitanje koje je bio na
14 referendumu?

15 O: Nisam razumela do kraja pitanje. Čitala sam pa -

16 P: Da li je u članu 3 sadržano pitanje koje je bilo na listićima koje je
17 bilo u toku referenduma?

18 O: Da, da, da. Da.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam. Ovaj dokument više nije potreban na
20 monitoru, hvala lepo.

21 P: Interesuje me možete li nam kratko reći šta je bio zadatak Centralne
22 komisije za sprovođenje referenduma? Dakle, u organizacionom, tehničkom smislu
23 šta ste Vi bili dužni da uradite i na osnovu kojih propisa ste radili?

24 O: Zadatak Centralne izborne komisije je bio da bukvalno pripremi, da
25
26
27
28
29
30

1 pripremi tehnički da pripremi sav materijal koji treba, da imenuje izborne
2 komisije na području svih opština na kojima se održava referendum. Jer je... mi
3 smo radili na o...osnovu saveznog zakona. Postojao je taj savezni zakon koji se
4 primenjivao o izboru i opozivu, kol'ko se sjećam. A znači, Centralna izborna
5 komisija koju je imenovala Skupština SAO Krajine imala je zadatak da na osnovu
6 podataka, ona se sastojala od tri člana, s tim što sam ja bila predsednik i dva
7 člana, i dva... tri zamjenika od kojih je jedan bio moj zamjenik. Znači,
8 zamjenik predsjednika i dva zamjenika. I zadatak je te komisije bio sledeći:
9 znači, da imenuje izborne komisije u svim opštinama na način što ta opština
10 dostavi imena ljudi koje treba imenovati i onda to svojim rešenjima izborna
11 komisija imenuje. A te izborne komisije imenuju biračke odbore koji provode
12 izbore na području svojih opština. Osim toga bio je zadatak, znači, da se
13 kompletan materijal koji se štampao u grafičkom preduzeću Mladost u Kninu,
14 znači, to su bili glasački listići, to su bile one obavijesti, ovaj... i sav...
15 oni zapisnici biračkih odbora, centralne komisije, ovih izbornih komisija.

16 Ja sam tada sa jednim brojem članova komisije obišla sve kompletno
17 opštine, da bi jednostavno te ljude koji su bili na terenu upoznala sa tom
18 procedurom. I ono što je, bio je jedan vrlo kratak period. Znači, kad su izbori
19 to je onda... se to dugo priprema. Ovo je bio jedan vrlo kratak period, tako da
20 je to trebalo dosta brzo organizovati i tehnički pripremiti.

21 Ja sam tada u svojstvu predsednika Centralne izborne komisije sa jednim
22 brojem članova obišla sve opštine, porazgovarala tamo sa tim ljudima, šta treba,
23 kako treba, da ćemo im poslati materijal koji još... negdje smo ga nosili ako je
24 već bio gotov, negdje smo ga poslali kasnije. I pojavilo se jedno - osim u
25 opštini, znači, jedino nisam mogla, nismo bili u opštini Pakrac. Prosto što su

26

27

28

29

30

1 nam tada rekli da je tamo, da nije sigurno.

2 P: Hvala. Dovoljno je. Kada kažete: "Obišla sam sve opštine." - na koje
3 opštine mislite?

4 O: Znači, osim Knina, Benkovac, Obrovac - to su sjevernodalmatinske
5 opštine, pa ličke opštine Korenica, Gračac, Srb. Onda smo imali Vojnić, Dvor na
6 Uni, Glinu, Kostajnicu i ostala je još jedino, ovaj... Pakrac gdje nismo, gdje
7 nismo... tad je bilo nekakvo jedno...jednostavno da tamo nije sigurno. Bilo je
8 nekakvih incidenata.

9 P: Hvala. Dovoljno je. Hvala. Ko je pripremao materijal? Dakle, glasačke
10 listiće i obaveštenja za referendum? Ko ga je distribuirao? I šta je bilo sa
11 izbornim materijalom nakon referenduma?

12 O: Sav materijal je pripremila Centralna izborna komisija čiji sam ja
13 bila predsednik. Glasački listić je lično meni dao, ovaj... tadašnji predsednik
14 SAO Krajine, sad pokojni, doktor Milan Babić, koji ga je lično pisao svojom
15 rukom. I ja sam taj glasački listić i sa narudžbom svog ostalog materijala -
16 kažem, to su bili zapisnici Centralne izborne komisije, zapisnici izbornih
17 komisija i zapisnik biračkih odbora; i tu nekakve one još, ovaj... plakate sa
18 tim tekstom, ovaj... glasačkog listića... smo to sa svojom komisijom dali nalog
19 - imali smo takvo ovlaštenje - da se to odštampa štampariji Mladost.

20 Kad je to bilo gotovo, mi smo to onda, ako je, već neke opštine
21 obilazili a materijal bio gotov, onda smo ga mi ujedno i vozili. Ako nije, onda
22 smo ga slali, ovaj... sa drugim nekim kolima.

23 P: Hvala Vam. Dovoljno je. Kada je referendum proveden, šta se desilo sa
24 upotrebljenim materijalom u toku referenduma? Dakle, sa glasačkim listićima,
25 zapisnicima i ostalim, kakav je postupak bio?

26

27

28

29

30

1 O: Kad je referendum završen, ja sam kao predsjednik izborne komisije
2 podnijela izvještaj Skupštini SAO Krajine koja me imenovala. Znači, podnijela
3 sam izvještaj. Usmeni /nerazgovijetno/, naravno sa tim svim pismenim, i tad je
4 došlo čak do jednog možda koje ja... ako ima vremena, htela bih da spomenem,
5 incidenta. Jer je, recimo, opština Pakrac je, nije imenovala izbornu komisiju.
6 SDS sadašnji koji je postojao, stranka SDS je provela izbore. I izborna komisija
7 je to jednostavno odlučila tako da te izbore prihvati, da ih prizna, ali nisu
8 ušli u ukupni onaj izbor. Pa su njihovi predstavnici bili vrlo nezadovoljni zbog
9 toga i tražili smjenu moju što -

10 P: Hvala. Dovoljno je, dovoljno je. Hvala. Ko je imô pravo glasa na
11 izborima?

12 O: Pravo na gla... pravo glasa na i... -

13 P: Pardon, na referendumu, oprostite.

14 O: Pravo glasa na referendumu imali su svi punoljetni građani SAO
15 Krajine koji su imali stalno mjesto boravaka na području SAO Krajine. Znači -

16 P: Hvala. Razumeo sam, hvala. Da li je taj referendum sproveden na celoj
17 teritoriji Krajine?

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim usporite, gospodine
19 Milovančeviću. Prevodioci se zaista jako trude.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Moraćemo samo malo laganije. Pokušajmo to, gospođo
21 Vujanić. Dakle, da li je referendum održan na celoj teritoriji Krajine i kakav
22 je bio odziv?

23 O: Referendum je održan u svih ovih opš... u ovim svim opštinama koje
24 sam napred navela. Odaziv je bio, maltene ono što kažu, skoro 100%. S tim što
25 smo imali jedan problem koji smo mi prosto riješili u toku samog tog, što smo mi
26 na ovim područnim opštinama imali jedan veliki broj Srba koji su htjeli da

27

28

29

30

1 glasaju. I prosto je bilo, da ne bi došlo do nekakvog nezadovoljstva,
2 incidenata, mi smo se dogovorili u izbornoj komisiji, takvu smo donijeli odluku,
3 da, i dali preporuku, odnosno dali takvo uputstvo izbornim opštinskim komisijama
4 da oni daju tim ljudima da mogu da glasaju, da ih stave na jedan poseban list, i
5 tako evidentiraju na jedan posebni spisak -

6 P: Hvala. Hvala. Mogu Vas prekinuti ovde? Hvala. Dakle, da bismo
7 razumeli ovo što kažete, Vi ste malopre rekli da su pravo glasa imali svi
8 punoletni građani sa stalnim mestom prebivališta na opštini u kojoj se glasa.

9 O: Jeste.

10 P: O čemu sada govorite? Kažete, bilo je nekih problema, hteli su i neki
11 drugi da glasaju pa smo im mi dozvolili. To nam samo kratko objasnite. Lagano,
12 molim Vas.

13 O: Bio jedan broj ljudi koji su živeli na... recimo u Zadru, u Karlovcu,
14 Zagrebu, Šibeniku i dolazili su u svoje matične opštine da glasaju. Međutim, oni
15 po zakonu nisu imali pravo da glasaju na referendumu, ali prosto da bi - znate,
16 oni dođu i ne možete sad njima reć... Mi smo onda to dogovorili na spisak /sic/,
17 ali taj spisak, ta njihova izražena volja nije apsolutno prikazana u ovom
18 glavnom, ovaj... dokumentaciji.

19 P: Hvala. Dovoljno je.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, mogu li da Vas prekinem?
21 Gospođo, molim Vas da kažete Vijeću šta znači "koji su punoljetni" i koje je
22 bilo doba punoljetnosti u to vrijeme na tom području.

23 SVJEDOKINJA: Punoljetni su bili svi oni građani koji su napunili 18
24 godina.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A ko su bili ovi ljudi koji su
26 željeli da glasaju, a nisu imali pravo?

27 SVJEDOKINJA: To su bili ljudi koji su bili porijeklom sa tih prostora,
28 znači, sa tih opština gdje se provodio referendum, ali su oni radili, imali
29 stalno mjesto prebivališta u tim opštinama - recimo, kao što sam rekla, Zadru,

30

1 Zagrebu, Karlovcu. Ali su htjeli doć da glasaju u svoje matične opštine, što je
2 bilo protuzakonito. Kažem, mi smo njih prikazali na jednom spisku, ali to nije
3 ušlo u ove materijale. To je prosto jedan spisak, eto tako da tim ljudima...
4 izraze svoju volju, ali ono nije uticalo na konačni rezultat izbora, na konačne
5 podatke izbora. Tako da... eto to je, mislim, nešto što se prosto dogodilo u...
6 periodu tih izbora.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam mnogo. A koliko je po Vašoj
8 procjeni bilo ljudi ili koji je postotak ukupnog glasačkog stanovništva su oni
9 sačinjavali?

10 SVJEDOKINJA: Gospodine predsjedniče, ja se ne mogu sjetit. Recimo meni je
11 ostala neka cifra... zato što je b... iz Benkovca. Benkovci, u opštini Benkovac
12 da je bila neka cifra, kol'ko se sjećam od nekih... da l' 4.300... nešto tako,
13 neka cifra koja je bila... /nerazgovijetno/ oko 4.500 tih ljudi. Ta cifra je
14 varirala zavisi od -

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Ovo će biti dovoljno.
16 Izvolite, gospodine Milovančeviću.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Da ovo pitanje ne bi ostalo
18 nedefinisano, da li su biračka mesta na kojima su se građani izjašnjavali na
19 referendumu imala biračke spiskove?

20 O: Apsolutno. Ja sasvim odgovorno tvrdim -

21 P: Da. Dakle, oprostite... Kažete "da"?

22 O: Da. Da.

23 P: Hvala. Dovoljno je, dovoljno je. Ko je bio na tim biračkim
24 spiskovima? Koji građani?

25 O: Na biračkim spiskovima bili su svi punoletni građani, svi punoljetni

26

27

28

29

30

1 građani koji su živili na području te opštine. Konkretno u Kninu mogu da -

2 P: Dovoljno je. Hvala, dovoljno je. Dakle, na spiskovima biračkim su
3 bili svi punoletni građani sa stalnim mestom prebivališta na opštini na kojoj se
4 glasa. Jeste li to rekli?

5 O: Da. Da.

6 P: Hvala. Kada ste obavili referendum, koji ste rezultat iskazali kao
7 zvaničan rezultat?

8 O: Iskazali smo rezultat koji je bio na osnovu svih... Centralna izborna
9 komisija je dobila... zapisnike sa svih, od svih izbornih komisija, jer je
10 procedura takva da birački odbori dosljeđuju /sic/ opštinskim izbornim
11 komisijama, a opštinske izborne komisije dosljeđuju Centralnoj izornoj
12 komisiji. Znači, sjedište Centralne izborne komisije je bilo u Kninu. I mi na
13 osnovu svih ovih zapisnika, ovih, opštinskih izbornih komisija smo napravili
14 /sic/ podatak. To je bio... odaziv bio je po... mislim, što se tiče glasanja -

15 P: Hvala. Dovoljno je. Hvala. Malopre ste rekli da ste ove glasače koji
16 nisu imali prijavljeno mesto boravka prebivališta u opštini u kojoj se glasa
17 iskazivali na posebnom spisku. Jesam li Vas dobro razumeo?

18 O: Da. Da.

19 P: Rekli ste da te ljude niste hteli da odbijete i da ste prikazali i
20 njihov broj iako on nije ulazio u službeni rezultat. Jesam Vas dobro razumeo?

21 O: Molim Vas da bude, ono što kažu, jasno definisano. Dakle, ti ljudi su
22 glasali i na *ad hoc*, na licu mjesta /nerazgovijetno/ se, jer se nije znalo
23 /nerazgovijetno/ ni, za njih nisu postojali birački /nerazgovijetno/ *ad hoc* se
24 pravio spisak i njima se dozvolilo da oni, ovaj... izraze tu svoju volju. I to
25 je prikazano, prosto, izglasano /sic/ tako na skupštini to je to to, ali

26

27

28

29

30

1 oni nisu bili u materijalima koji su po zakonima... proveden referendum. Dakle,
2 nisu jer nisu mogli jer nisu bili na biračkom spisku -

3 P: Hvala, dovoljno je. Hvala.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Ja se nadam da ću sada pogoditi broj 65ter dokumenta.
5 Trebalo bi da bude broj 63, izveštaj o sprovedenom referendumu na teritoriji SAO
6 Krajine iz maja meseca 1991. godine. Tako bi trebalo da bude.

7 P: Šta vidite u levom gornjem uglu, gospođo Vujanić?

8 O: U levom gornjem uglu vidim: "Socijalistička Federativna Republika
9 Jugoslavija, Srpska autonomna oblast Krajina, Skupština SAO Krajine" i
10 "Centralna komisija za sprovođenje referenduma, područje -"

11 P: Vodite, vodite, oprostite, vodite računa o prevodiocima. Oni to sve
12 moraju da prevedu.

13 O: Aha. Da. Znači, u gornjem levom uglu je tekst: "Socijalistička
14 Federativna Republika Jugoslavija, Srpska autonomna oblast Krajina, Skupština
15 SAO Krajine, Centralna komisija za sprovođenje referenduma na području SAO
16 Krajine, broj 27/91, od 14.05.1991. godine." To je taj datum kad je bio i
17 izvještaj komisije.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Molim Vas da pogledamo 6. stranu ovog dokumenta. Na
19 B/H/S-u on nosi oznaku 02141859, a inače, označena je brojem 6 na B/H/S-u.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Na engleskom ima samo pet strana.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, to je poslednja strana dokumenta. I, ako je
22 5. na -

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Samo da pogledamo samo dno ovog dokumenta.

25 P: Tko je podnosilac ovog izveštaja, gospođo Vujanić?

26 O: Podnosilac ovog izveštaja je Centralna izborna komisija čiji sam ja
27
28
29
30

1 bila predsednik - to se vidi - i kolege Borka Lalić i Vještica Dušan, koji su
2 bili članovi. To je bila inače, ovaj... izborna komisija. I apsolutno stojim iza
3 ovoga dokumenta. To je dokument koji sam ja radila sa svojom komisijom i koji
4 sam ja i potpisala -

5 P: Hvala.

6 O: - i podnijela izvještaj.

7 P: Hvala. Da li ovaj dokument predstavlja oficijelni dokument, dakle,
8 zvanični izveštaj Centralne izborne komisije?

9 O: Pa on predstavlja, s tim što je to vjerovatno ovdje, inače na tom, na
10 mom dokumentu koji sam j... postojali naši, ovaj potpisi, na originalnim, ali je
11 to taj tekst, ovaj... vjerovatno -

12 P: Hvala. Dovoljno je.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Molim da se ovaj dokument uvede, ako to nije već
14 učinjeno, kao dokaz Odbrane.

15 [Raspravno vijeće i tajnik se savjetuju]

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, upravo sam
17 obaviješten da se to već nalazi u spisu kao dokazni predmet broj 149.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam. Zamolio bih gospodina iz Sekretarijata da mi
19 kimne samo glavom, onda ćemo rešiti problem. Hvala.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Znači, moraćete prvo da kimnete
21 glavom tako da on može Vama odgovoriti.

22 G. MILOVANČEVIĆ:

23 P: Da li je održavanje ovog referenduma bilo praćeno medijski?

24 O: Da. Vrlo, vrlo je bilo. Ja mislim, bez nekakvog preterivanja, da je u
25 vreme održavanja referenduma, pogotovo tog dana, 12. maja, da je po mojoj
26 nekakvoj proceni sigurno 150 do 200 što stranih što domaćih novinara bilo. Bilo
27 je jako puno stranih novinara.

28 P: Hvala. Da li je na referendumu bilo, po Vašem saznanju, bilo kakvih
29 incidenata ili nepravilnosti?

30 O: Ne.

1 P: Hvala. Da li je nakon održanog referenduma postojala neka delegacija
2 koja je trebalo da izveštava o ovom referendumu bilo koga?

3 O: Da. Bila je delegacija koja je - pošto se vidi da, kakvo je to
4 referendumsko pitanje - posao, delegacija je bila imenovana. Ja sam bio kao
5 nekakav predsjednik, /nerazgovijetno/ ajmo reć' te delegacije. Odnosno, ta koja
6 sam bila zadužena da podnesem iz...izvještaj Skupštini Republike Srbije. U
7 delegaciji pored mene bio je gospodin Lazar Macura i gospođa Jasminka...
8 predsjednik opštine Gračac. Ne mogu sada da se setim /nerazgovijetno/ prezimena.

9 P: Hvala. Hvala. Dovoljno je.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Dakle, kažete, formirana je delegacija koja je trebala
11 da ide u Beograd da izvesti Skupštinu Srbije. Ko je doneo odluku o formiranju te
12 delegacije? Sećate li se?

13 O: Ja kol'ko se sjećam da je to na istoj skupštini kad smo podnosili
14 izvještaj -

15 P: Hvala. Dovoljno je. Dovoljno je. Hvala.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Molim Vas da sada pogledamo na monitoru dokument sa
17 liste 65ter Tužilaštva broj 64. Ako možemo malo samo da ga... e!

18 P: Gospođo Vujanić, molim Vas pročitajte nam ko donosi ovaj akt i kako
19 glasi zaključak. Ali samo čitajte lagano zbog prevodilaca, molim Vas.

20 O: "Na osnovu člana 8 Statuta Srpske autonomne oblasti Krajine (Službeni
21 biljten opštine Knin, broj 1/91), Skupština SAO Krajine na 2. sjednici održanoj
22 16.05.1991. godine donosi zaključak o izboru poslaničke grupe za podnošenje
23 Narodnoj skupštini Republike Srbije. Izvještaj komisije za sprovođenje
24 referenduma na području Srpske autonomne oblasti Krajina."

25 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam. Hvala Vam. Molim Vas da pogledamo samo dno
26 dokumenta, drugu polovinu dokumenta. Samo još malo gore, samo malo da se vidi...
27 e, hvala.

28 P: Da li se Vi nalazite na listi -

29

30

- 1 O: Da.
- 2 P: - lica koja su izabrana i ko je u potpisu ovog dokumenta?
- 3 O: Da. Ja se nalazim pod brojem 5. I tu je naznačeno da sam predsjednik komisije iz...
- 4 ovaj... a tu je, mislim gospodin Matijašević je... Velibor Matijašević, koji je bio predstavnik
- 5 Skupštine SAO Krajine tada.
- 6 P: Hvala. Dovoljno je.
- 7 G. MILOVANČEVIĆ: Ja ne znam da li je ovaj dokument uveden kao dokaz u postupak. Ako
- 8 nije, predlažem, časni Sude, da ovaj dokument bude uveden kao dokaz Odbrane.
- 9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ovaj dokument se prihvata. Molimo da mu se odredi
- 10 dokazni broj.
- 11 TAJNIK: [simultani prijevod] To će biti dokazni predmet broj 954, časni Sude.
- 12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala najljepše.
- 13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala.
- 14 P: Da li je delegacija otišla u Beograd da obavesti Skupštinu Srbije o rezultatima ovog
- 15 referenduma?
- 16 O: Da.
- 17 P: Kada je to bilo i šta se desilo u Beogradu? Samo lagano, molim Vas, zbog
- 18 prevodilaca. Oni su već umorni.
- 19 O: Ja, koliko se sjećam, da je to negdje bilo možda oko 20. maja, ali ja molim i
- 20 ovaj... časni Sud i... ne mogu da se sjetim datuma. To je prošlo dosta vremena od tada, ali
- 21 mislim negdje je to bilo oko 20. maja, ako se ne varam. Mi smo došli, mi smo naveče bili
- 22 primljeni u zgradi Skupštine gdje su nas dočekali predstavnici opozicionih stranaka. Sjećam se
- 23 dobro da je bio gospodin Mićunović, koji je tada bio, kol'ko znam, bio predsjednik Demokratske
- 24 stranke; da je bio gospodin Milan Komljenić iz SPO-vog, pisac Raketić /u engleskom transkriptu:
- 25 "Rakovic"/, i ne znam, neki... koji su -
- 26 P: Hvala Vam. Samo da Vas prekinem nakratko. Sećate li se imena drugih članova
- 27 delegacije koji su išli sa Vama?
- 28 O: Da, da, da.
- 29
- 30

1 P: Da li je gospodin Macura bio sa Vama?

2 O: Naravno.

3 P: Hvala. Jeste li obavestili Skupštinu Srbije kakav je rezultat
4 referenduma? Šta se desilo? Opet molim, lagano.

5 O: Pa, na žalost, nismo obavestili jer, ovaj... mi smo navečer došli.
6 Rekla sam, sačekala u zgradi/nerazgovijetno/ smo bili skupa na večeri sa ovim
7 liderima opozicije i nekim iz vlasti tadašnje. Sutridan smo primljeni u kabinetu
8 tadašnjeg predsednika Vukovića, koji je bio vrlo bolestan i došao je na 15
9 minuta. I uglavnom, s nama, ceo taj razgovor, da dva dana kol'ko smo proveli u
10 zgradi Skupštine, proveli tadašnji potpredsednici i... Bora Petrović i Pavić
11 Obradović. I nismo dospjeli do sale gdje se održavala skupština. Ja sam tako,
12 ovaj... rekla: "Ljudi, pustite nas. Pa mi hoćemo samo n... evo čak, ne tražimo
13 nikakvu da donosite odluku, nikakvu deklaraciju, ali da jednostavno pošto se
14 ta..." Sjednice Skupštine su se prenosile. I mi smo jednostavno htjeli da
15 pošaljemo poruku narodu koji je možda bio neobavešten o toj odluci referenduma,
16 šta je to htjeo narod, ovaj Krajine -

17 P: Hvala. Dovoljno je. Da li ste dakle, obavestili Skupštinu u
18 zasedanju? Da li su vam pustili da uđete u salu? Kako se to sve završilo?

19 O: Ne. Ne. Ne. Mi smo dva dana proveli u Skupštini. Mi smo... čak nam je
20 donošeno da jedemo u kabinetu predsednika Unkovića ili nekog tu u kancelariji,
21 jer je sala bila za ručavanje dolje -

22 P: Hvala. Da li to znači da niste obavili posao? Da niste obavestili
23 Skupštinu Srbije o rezultatu referenduma?

24 O: Pa nismo. I, ja kad sam pitala zašto, onda su oni stalno nešto
25 dogovarali i to. I na kraju je ispalo "ne da šef". "Pa koji šef?" "Pa to je
26 Milošević." I jednostavno, mi nismo imali apsolutno... tako da smo se mi vratili
27 neobavljena posla, jer jednostavno nismo mogli, ovaj da dođemo na skupštinu.
28 Iako, kažem ja sam insistirala, nećemo nikakvu rezoluciju, nikakvu odluku, ali
29 ajde bar pustite nas da, da ja podnesem, da kažem: "Eto, narod je... se tako
30 izjasnio da hoće da ostane u zajedničkoj državi."

1 P: Hvala. Dovoljno je. Kako su reagovali članovi delegacije? Kakvo je
2 bilo Vaše raspoloženje?

3 O: Pa da Vam kažem, kao što bi svak... mislim, normalno, kako što bi
4 svako reagovao. Bili smo vrlo nezadovoljni, ogorčeni, ovaj -

5 P: Hvala. Hvala. Da li je to bio prvi put da ste bili u Beogradu?
6 Kažete, to je bio negde otprilike polovina ili kraj maja 1991. Da li ste pre
7 toga bili u Beogradu?

8 O: Bila sam u Beogradu. Ja opet ne mogu da se setim koje je to... neki
9 je period bio. Samo znam da je to bilo u, u, u vrijeme kad je Borisav Jović bio
10 predsednik Predsedništva.

11 P: Hvala. Ako budete mogli, opredelite nam period godine kada ste bili i
12 kako ste to otišli u Beograd? Ko Vas je pozvao i sa kim ste se sreli?

13 O: Ja mislim da je to bio neki... ja se samo sjećam po tome što je bio
14 Borisav Jović, što se on tog dana vraćao sa svog puta iz Amerike. Pa se može sve
15 to proveriti. To je zaista jedino tačno. A kad je baš bio datum, vjerujte, ipak
16 je to prošlo jako puno vremena, ne mogu ja - nisam se, da kažem, pripremila za
17 nešto ovako da bi /nerazgovijetno/ te datume. Ovaj... ja sam negdje, oko ponoći
18 je mene pozvao sad pokojni Milan Babić, koji je... i rekao da bi trebala jedna
19 delegacija da ide u Beograd. I kao: "Ajde, molim Vas, dođite u zgradu opštine."
20 I ja sam se ustala i otišla. Bila sam već... I tad je saopšteno da treba jedna
21 delegacija koja je tražila, da su Srbi iz Krajine tražili da ih prime u
22 Predsedništvu Jugoslavije i da je dones... Pa sam ja rekla: "Pa, mislim zašto
23 ja?" Ja sam stvar... /nerazgovijetno/ samo isključivo bavila svojom profesijom.
24 Pa kaže: "Takav je dogovor da ne ide niko od političara, da ide ipak neko eto
25 tako koji zna nešto i reć' ovo što treba." I kao pao izbor da idem ja i još neki
26 gospodin Mandinić Nebojša.

27 P: Hvala. Da li ste otišli samo Vi i Mandinić Nebojša ili je bilo tu još
28 ljudi? Mislim u Predsedništvo Jugoslavije u Beogradu, ko je sve bio?

29 O: Pravo da Vam ka... U Predsedništvu, tad je meni rekô i sad pokojni
30

1 Milan Babić i struktura koji su, ljudi koji su bili s njime, da je dogodila
2 /?dogovoreno/ iz svake opštine ide po dvoje ljudi, kao predstavnici opštine. I
3 da /nerazgovijetno/ ide jedna grupa do 30 ljudi koji su -

4 P: Hvala. Kažete, gospodin Babić Vam je rekao, iz svake opštine ide po
5 dvoje ljudi. Na koje opštine mislite? Iz kojih opština ide po dvoje ljudi?

6 O: Išlo je iz svih ovih dalmatinskih, ličkih opština. Ja, pravo da Vam
7 kažem, mislila sam tad kad je on to rekô, da je to to. Međutim, na tom skupu kod
8 gospodina Jovića - to je bilo zakazano u 10 sati. Njemu je avion kasnio. Mi smo
9 tek negdje oko 1 sat bili primljeni, jer je avion kasnio, sletio je kasno. Pa
10 dok je to... jer je tog dana bila zakazana i sjednica Predsedništva u 12 sati.
11 Onda smo tamo, dok smo čekali, jedanput smo upoznali jednu grupu ljudi. Bili su
12 tamo i iz Slavonije i Korduna... dakle, kompletna cijela zapadna, istočna
13 Slavenija /?Slavonija/, ovaj... nas je bilo, ne znam, možda jedno tridesetak
14 ili... više nisam računala, /nerazgovijetno/ pobrojala -

15 P: Dobro. Hvala. Dakle, jesam li Vas dobro razumeo: u Beograd je u
16 Predsedništvo na sastanak sa gospodinom Jovićem otišla grupa od tridesetak
17 predstavnika Srba iz svih krajinskih opština, uključujući i Slavoniju i Kordun,
18 Baniju, Liku, Dalmaciju. Jeste to rekli?

19 O: Da. Da. Da.

20 P: Hvala. Šta je bila tema razgovora sa gospodinom Jovićem?

21 O: Ako mene lično pitate, to je prosto. Ja sam to na kraju svega
22 shvatila da je to bilo kao kad ono kažemo, neko rame za plakanje. Svi ljudi su
23 tamo - pogotovo što je mene tada iznenadilo - iznosili to što se događa na tim
24 prostorima. Pogotovo je to bilo jako evidentno u Okučani, Pakrac, Slavonija.
25 Puno više nego ovaj dio kome sam ja pripadala. I tad se -

26 P: Hvala. Šta su iznosili ti predstavnici opština iz tih područja? Opet
27 Vas molim, samo lagano govorite. Šta su to iznosili?

28 O: Pa tad su već ljudi dobijali otkaze, Srbi iz tih raznoraznih
29 institucija. Sjećam se jednog, da li je to bio Pakrac ili već, ne znam, jednog

30

1 ljekara koji je rekao da su mu kolegu odveli sa radnog mjesta, koji je otac
2 dvoje djece, koji je... prošlo je 15 dana, a ne znaju ni...ništa o njemu. Tako
3 da, ja sam ostala zapanjena, pravo da Vam kažem, jer tako nešto mi ipak tad
4 nismo osjećali osim te jedne atmosfere kakva je bila u Kninu. To što su ljudi
5 pojedinačno tamo iznosili. Eto, otprilike, to je moj... taj utisak bio. Mi smo
6 tamo svi ispričali ko je imao šta da kaže, svi svoju priču, i -

7 P: Hvala Vam.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospođo svedok, da li možete, molim
9 Vas, da pokušate da se usredsredite na pitanje i da pokušate da odgovorite na
10 pitanje kako Vam je postavljeno. A pitanje koje Vam je postavljeno bilo je: "šta
11 su ti predstavnici iz tih područja tačno rekli na tom sastanku?" Dakle, nemojte
12 Vi nam sad pričate o Pakracu i o tome kako su neki ljudi bili proterani. Nemojte
13 da nam govorite o tome, nego samo nam recite, molim Vas, o tome šta su rekli na
14 sastanku sa gospodinom Jovićem.

15 SVJEDOKINJA: Ti ljudi na sastanku sa gospodinom Jovićem su iznosili to
16 što se događalo na tim područjima. Ako mogu da dodam, to je... to su snimala i
17 sredstva informisanja i objavljeno - ja doista ne mogu da se sjetim pojedinosti.

18 P: Vi ste -

19 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mogu li još jedno pitanje da postavim pre
20 kraja radnog vremena? Imamo možda još dva-tri minuta. Hvala.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kao i uvek.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

23 P: Da ste Vi bili zapanjeni time što su ti ljudi govorili. A o čemu su
24 oni govorili? Pomenuli ste jedan slučaj, ali kažete šta se dešavalo na toj
25 teritoriji. Pa šta se dešavalo? Kakva je to opšta slika ili opšti utisak koji
26 ste Vi stekli?

27 O: Pa govorili su o jednome progonu Srba koji su ostajali bez radnih
28 mjesta, koji su trebali potpisivati nekakve izjave o... ne znam čemu, nekoj

29

30

1 lojalnosti ili pripadnosti. To mi je ostalo jako upečatljivo, izjava tog ljekara
2 za tog svog kolegu. I oni su naprosto, što ja, recimo, nisam bila, ovaj... bili
3 uplašeni. I govorili su o tim zločinima, da se, da se, da ih je strah, da će se
4 ponoviti zločini, oni koji su se ponovili u toku Drugog svjetskog rata.

5 O...otprilike, to /nerazgovijetno/ ali, to je bila tema.

6 P: Hvala. Dovoljno. Zbog čega su se oni plašili toga? Kažete, čime su
7 oni opravdavali taj strah?

8 O: Pa da Vam kažem, opravdavao se taj strah jer su se dva... plašili
9 recidiva Drugog svjetskog rata, kad su doista Srbi stradali u tom Drugom
10 svjetskom ratu od... to valjda manje-više svi znamo.

11 P: Rekli ste da se sećate jednog konkretnog događaja, da je neki čovek,
12 koji ima ime i prezime, odveden i nestao. Koji je taj čovek? Koje nacionalnosti?
13 Ko ga je odveo i kako mislite da je nestao?

14 O: To je jedan ljekar iz te delegacije rekao. Ja sad ne mogu, kažem, da
15 se... garantira je li to bio iz Pakraca ili /nerazgovijetno/ da je rekao da je
16 njegovog kolegu ljekara su odveli hrvatski redarstvenici i da do tog momenta -
17 to je prošlo nekih 10, 15 dana - ne znaju apsolutno... sa radnog mjesta da su ga
18 odveli. I da hrvatski redarstveni... i da ne zna, ovaj... da ne zna...

19 P: Hvala. Kažete, odveli su ga i više ga nema. Je l' to kažete?

20 O: Da. Da.

21 P: Hvala.

22 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da smo stigli do kraja radnog
23 vremena.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala lepo, gospodine Milovančeviću,
25 u pravu ste. Završićemo za danas. Sud će se ponovo okupiti u ponedjeljak u 2.15
26 časova poslepodne u sudnici broj 2, a ne ovde. Pretres je završen za danas.

27 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prijevod] Molim ustanite.

28 ... Sjednica završena u 19.02h.

29 Nastavak zakazan za ponedjeljak,

30 18.09.2006., u 14.15h.